

Jaarrapport 2018

I. VERSLAG 2018

Inhoudsopgave

I.	VERSLAG 2018	3
A	Bericht van de voorzitter	7
B	Kerncijfers 2018	9
B1	Geïntegreerde jaarrapportage	9
B2	Kerncijfers 2018	9
C	Integrale thema's 2018	11
C1	Visievorming op het Beroep	11
C2	In het publiek belang, CTA en de veranderagenda	11
D	Prioriteiten en activiteiten 2018	15
D1	Beleidsvorming	15
D1.1	Sectorbeleid - Dialoog met stakeholders	15
D1.2	Innovatie en Technologie	16
D1.3	Niet-financiële informatie	16
D1.4	Ontwikkeling van internationaal beleid	17
D2	Regelgeving	17
D3	Kennis en ontwikkeling	20
D3.1	Educatie en praktijkopleidingen	20
D3.2	NBA Opleidingen	21
D3.3	Ledenservice	22
D3.4	Evenementen	24
D4	Toezicht en toetsing	25
D5	Ledengroepen en Young profs	26
D5.1	Ledengroep Openbaar Accountants (LOA)	27
D5.2	Ledengroep Intern en overheidsaccountants (LIO)	27
D5.3	Ledengroep Accountants in business (LAIb)	28
D5.4	NBA Young Profs	29
D6	Beroepsorganisatie	29
D6.1	Bestuur en directie	29
D6.2	Communicatie	30
D6.3	Bedrijfsvoering	31
D6.4	Bijzondere Personeelskosten	33
D6.5	Transitie NBA	33
D6.6	Kenniscentrum NEMACC	34
E	Resultaat per kernactiviteit	35
E1	Kernactiviteiten	36
E2	NBA-organisatie	36
E3	Contributie	36
E4	Resultaten en vermogen	38
E5	Risicomanagement en interne beheersing	39

II. JAARREKENING 2018	41
A Balans per 31 december 2018	42
B Staat van baten en lasten over 2018	44
C Kasstroomoverzicht over 2018	45
D Toelichting op de balans per 31 december 2018 en de staat van baten en lasten over 2018	46
D1 Toelichting algemeen	46
D2 Toelichting op de balans	49
D3 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	54
D4 Gebeurtenissen na balansdatum	54
D5 Toelichting op de staat van baten en lasten	55
D6 Beloningen en voorzieningen functionarissen en bestuur	62
III. OVERIGE GEGEVENS	65
A Voorstel resultaatbestemming	66
B Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	66
C Samenstelling bestuur en directie per 31 december 2018	71
IV. HERZIENE BEGROTING 2019	73
V. TOELICHTING OP DE BEGROTING 2019	77

A | Bericht van de voorzitter

Het jaar 2018 laat zich het best omschrijven als een jaar volop bouwactiviteiten. De NBA is zich aan het voorbereiden op een volgende stap als beroepsorganisatie. Daarbij zoeken we meer verbinding met de leden en staat de maatschappelijke relevantie van het beroep centraal. Er is in 2018 veel gediscussieerd over een nieuwe governance, en op de ALV in december 2018 hebben wij een “denkrichting” gepresenteerd aan onze leden. Nadrukkelijk betreft het hier een denkrichting, want de nieuwe governance is beslist niet in beton gegoten. In het jaar 2019 zullen wij intensief en op verschillende manieren contact zoeken met onze leden om met elkaar te spreken over een nieuwe en betere inrichting van de beroepsorganisatie. Daarbij staat de professionele ontwikkeling van elke accountant centraal. Wij stellen niet langer de vraag: Wat voor soort accountant ben je, maar liever: Wat voor werk doe je?

2018 markeert voor onze sector ook de start van een belangrijke commissie, die zich buigt over een analyse over waarborgen van duurzame kwaliteit en kwaliteitsuitoefening in de accountancy. De Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) werd op de Accountantsdag in Amsterdam aangekondigd door minister Hoekstra van Financiën. In verschillende reacties in de media heb ik aangegeven dat de komst van die commissie voor ons geen reden is om lijdzaam te gaan wachten op wat ons te wachten staat. De Vernieuwingsagenda, die in 2018 door de ALV werd goedgekeurd, wordt met voortvarendheid uitgevoerd. De verbetermaatregelen uit de Veranderagenda Audit hebben grote prioriteit in het oob- en niet-oob-segment. En we zullen de CTA zo goed mogelijk van informatie over de sector voorzien opdat zij een goede analyse van de sector kunnen maken. Ongeacht wat de accountancysector zal worden opgelegd door de CTA en de politiek, voeren wij onze verbeteringen door. De 53 verbetermaatregelen in het oob-segment zijn zo goed als allemaal doorgevoerd. In het niet-oob-segment zien we nog vertragingen, en daarvoor zijn eind 2018 ook aanvullende maatregelen aangekondigd en in uitvoering, want, zoals het bestuur toen schreef: achterblijven is geen optie.

Noemde mijn voorganger in het vorige Jaarrapport 2017 een overgangsjaar, dan noem ik 2018 een bouwjaar. De NBA heeft in 2018 alle stappen gezet die nodig zijn om te komen tot een zichzelf vernieuwde beroepsorganisatie. Een korte blik vooruit leert dat 2019 het oogstjaar moet zijn van al die veranderingen, opdat wij in 2020 op de ALV een compleet nieuwe inrichting van de NBA aan de leden kunnen voorleggen. De zorgvuldigheid van dit proces doet niet af aan de focus op verbetering.

In mijn eerste jaar als voorzitter heb ik veel gedreven en professionele accountants die actief zijn in het bedrijfsleven, overheid, als intern accountant, werkzaam zijn in en voor het MKB, adviseren en/of jaarrekeningen controleren mogen ontmoeten die mij sterken in de gedachte dat wij een ongelooflijk mooi en uiterst relevant beroep hebben. En ja, er is ook kritiek op ons als NBA. Dat trekken we ons aan en pakken we op. De ondersteuning die het bestuur, maar ook alle ruim 21.000 leden krijgen van de medewerkers van het bureau van de NBA, is iets om bij te stil te staan, mede namens mijn medebestuurders spreek ik hier mijn dank daarvoor uit.

Marco van der Vegte
Voorzitter van het bestuur van de NBA

B | Kerncijfers 2018

B1 Geïntegreerde jaarrapportage

In dit verslag rapporteert het bestuur van de NBA over de prioriteiten en thema's die in 2018 centraal stonden. De jaarrekening en de toelichting daarop voldoen, als altijd, aan de vereisten van de RJ.

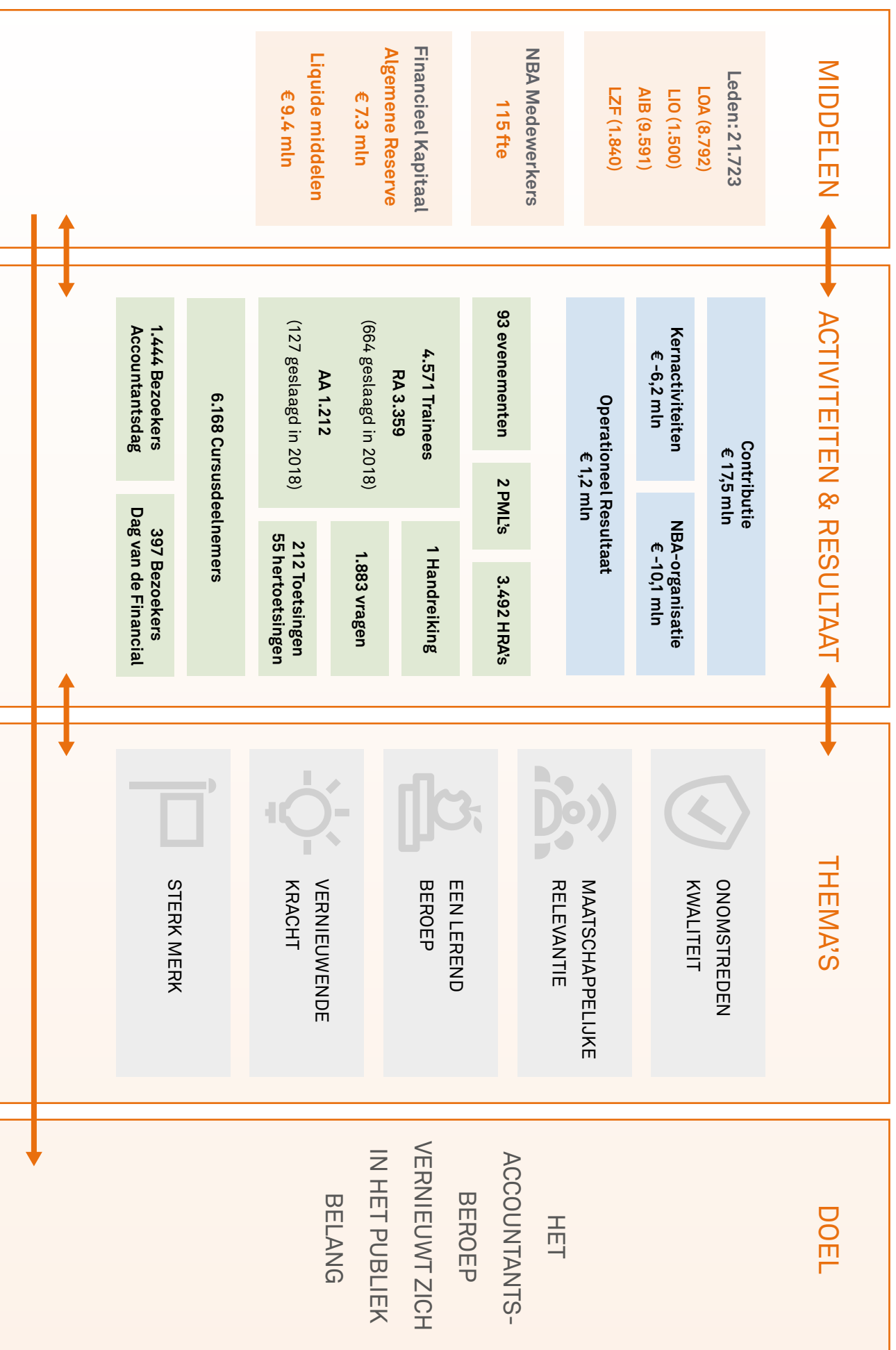
In dit rapport wordt een volledig geïntegreerde jaarrapportage gepresenteerd. Dat wil zeggen dat alle genoemde NBA-activiteiten zijn gerelateerd aan organisatiedoelstellingen, resultaten en ingezette middelen. Financiële en niet-financiële gegevens worden in samenhang gepresenteerd. De jaarrapportage van 2017 was al een aanloop naar deze manier van rapporteren.

In dit rapport is het waardecreatiemodel in die zin aangepast, dat daarin de vijf strategische thema's van de NBA nu centraal staan.

B2 Kerncijfers 2018

Op de volgende pagina staat een grafische weergave van het waardecreatiemodel van de NBA. Daarin geven we aan op welke manier we waarde creëren voor stakeholders en belanghebbenden. Hierbij vormen de strategische doelstellingen, het besturingsmodel, de prestaties en de vooruitzichten van de organisatie de belangrijkste onderdelen. Met de uitwerking van de bestuursvisie in 2018 en de daaruit voortgekomen Vernieuwingsagenda, krijgen de vijf thema's uit deze agenda een prominente plaats in het NBA-Waardecreatiemodel. Niet alleen de organisatiestructuur wordt hierop aangesloten, ook de activiteiten worden in lijn gebracht met de doelstellingen van deze strategische thema's.

De presentatie van de kerncijfers in het "Waardecreatiemodel" laat zien hoe middelen worden ingezet om activiteiten te organiseren die aansluiten bij de strategische thema's. De genoemde activiteiten en behaalde resultaten worden later in het verslag verder toegelicht. Uiteindelijk draait alles om de impact die we weten te genereren en te komen tot ons doel: "Het accountantsberoep vernieuwt zich in het publieke belang".

C | Integrale thema's 2018

C1 Visievorming op het Beroep

In 2018 is de bestuursvisie, die in het jaar daarvoor tot stand kwam na een uitgebreide consultatie, vertaald in de Vernieuwingsagenda. Daarin zijn vijf thema's opgenomen, *Maatschappelijke Relevantie*, *Onomstreden Kwaliteit*, *Vernieuwende Kracht*, *Lerend Beroep* en *Sterk Merk*. De Vernieuwingsagenda is door de ALV van juni 2018 met 84% van de stemmen goedgekeurd.

De Vernieuwingsagenda heeft direct geleid tot de start van een aantal projecten. Zo werd de **Blauwe Brigade** gevormd, een programma dat zich bezighoudt met de kwaliteit van de wet- en regelgeving en verbreding van het inzicht in de naleving daarvan. De **Groene Brigade** onderzoekt hoe de accountancysector kan bijdragen aan de verduurzaming van de economie en hoe duurzaamheid op de agenda te krijgen. De **Oranje Brigade** signaleert risico's op het gebied van bestuur, bedrijfsvoering, verslaggeving en controle en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de publieke taak van accountants. Daartoe publiceerde de NBA-Signaleringsraad twee Publieke Managementletters (PML). Tijdens de Provada in juni 2018 verscheen er een PML over vastgoed, onder de titel "Keerpunt Nabij". In december verscheen de PML "Poortwachters" over de trustsector. **Accounttech** is een project dat zich bezighoudt met innovatie in de accountancy.

Bestedingen Visievorming

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
C1 Visievorming	-74	-50	-185
<i>De voltooiing van de visievorming heeft geleid tot het presenteren van de vernieuwingsagenda. Deze kosten zijn 24 boven de begroting uitgekomen.</i>			

C2 In het publiek belang, CTA en de veranderagenda

Maatregelen 'In het publiek belang'

In het najaar van 2014 publiceerde de NBA een rapport met 53 verbetermaatregelen voor accountants. Inmiddels hebben de oob-organisaties nagenoeg alle maatregelen geïmplementeerd.

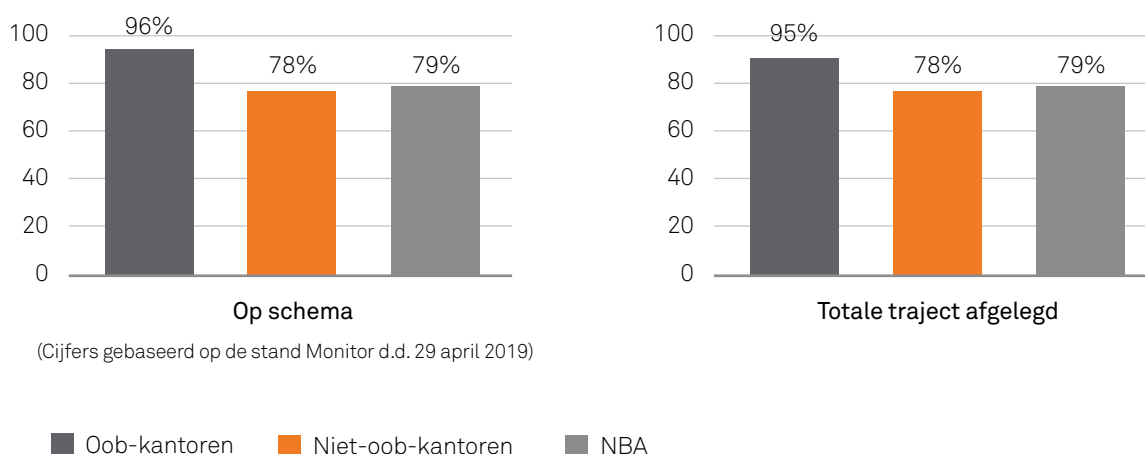
Voor de niet-oob-accountantsorganisaties is ook een doorvertaling gemaakt van deze maatregelen. De monitor Publiek belang leert, dat de helft van de kantoren inmiddels meer dan 75% van de maatregelen heeft ingevoerd; één op de vijf kantoren zit al op 90%. Hoewel die cijfers verheugend zijn, stelt het NBA-bestuur ook vast dat de groep achterblijvers nog onaanvaardbaar groot is. Daarom heeft het bestuur aanvullende maatregelen voor 2019 aangekondigd.

Voor de kantoren die wel begonnen zijn met het invoeren van de maatregelen maar nog niet zo ver zijn gevorderd, wordt een mentoringprogramma opgetuigd. Een programma om knelpunten in beeld te brengen en ervaringen te delen.

Het NBA-bestuur heeft de Raad voor Toezicht gevraagd in 2019 een thema-onderzoek uit te voeren onder niet-oob-kantoren die nog geen maatregelen hebben ingevoerd ter verbetering van de controlepraktijk. Het thema-onderzoek vindt plaats in samenwerking met de SRA.

Kerncijfers NBA-Monitor ‘Publiek belang’

Voortgang NBA-Monitor ‘Publiek belang’

Veranderagenda Audit

In 2018 verscheen het tweede rapport van de MCA, de onafhankelijke monitoringcommissie die in opdracht van de NBA de kwaliteitsontwikkeling in de sector onderzoekt. Op basis van dat rapport is de Veranderagenda Audit opnieuw aangescherpt door de Stuurgroep Publiek Belang; het orgaan waarin oob-kantoren, niet-oob-kantoren, de SRA en de NBA samenwerken aan kwaliteitsverbeteringen in de audit-sector. Die Stuurgroep schreef: *“Het is noodzakelijk dat meer snelheid wordt gemaakt en meer diepgang wordt bereikt, zoals ook de MCA van ons verlangt. Daarbij is het van belang dat wij u niet alleen vertellen over wat wij doen, maar ook dat wij bewijzen dat onze inspanningen effect sorteren in de praktijk.”*

De Veranderagenda is een dynamisch document, waarin de Stuurgroep Publiek Belang concrete maatregelen beschrijft ten behoeve van het verbeterprogramma. Daarbij valt te denken aan een verdieping van het begrip kwaliteit, de in de sector nodige en gewenste cultuurveranderingen, de wijze waarop kennis optimaal wordt gedeeld, een verdieping van de aanpak van fraude en een grondige oorzakenanalyse.

Ook heeft de stuurgroep in 2018 een start gemaakt met een aantal projecten, die in 2019 de eerste resultaten opleveren. Een daarvan is het dashboard accountancy, een online platform waarop zowel de vorderingen op het gebied van de verbetermaatregelen, een analyse van de stand van zaken, als kwantitatieve gegevens over de sector te vinden zijn.

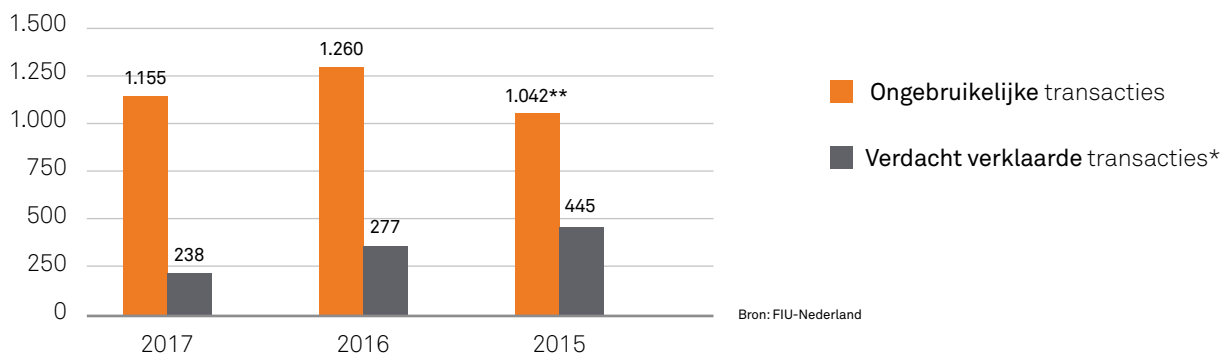
Fraude en corruptie

In 2018 startte een NBA-werkgroep Fraude. De werkgroep heeft als doel het verkleinen van de verwachtingskloof inzake de rol van de accountant ten aanzien van fraude. Hiermee wordt verder gewerkt aan de implementatie van maatregel 4.4. uit het verbeterplan ‘In het publiek belang’. Deze werkgroep produceerde een Fraudeprotocol, in december 2018 geaccordeerd door de Stuurgroep Publiek Belang.

Wwft-meldingen

Hoeveel fraudevermoedens accountants melden, wordt niet centraal bijgehouden. Over Wwft-meldingen (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme) zijn wel cijfers bekend.

Ongebruikelijke- en verdacht verklaarde transacties gemeld door accountant

* Verdachte transacties zijn opgevraagd op doormelddatum (datum dat ongebruikelijke transactie verdacht wordt verklaard). Verdachte transacties in een bepaald jaar kunnen daarom niet worden vergeleken met de ongebruikelijke transacties (opgevraagd op registratiedatum) in hetzelfde jaar.

** Groot deel van meldingen heeft betrekking tot inkeerders.

Instelling Commissie Toekomst Accountancysector

Op de Accountantsdag 2018 kondigde minister Hoekstra van Financiën de instelling aan van de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA). Eind december maakte de minister de samenstelling van die commissie bekend, die voor 31-12-2019 moet hebben gerapporteerd. De commissie bestaat uit: prof. mr. A.T. Ottow, hoogleraar Economisch publiekrecht aan de Universiteit Utrecht, voorzitter, prof. dr. E. Dijkgraaf, hoogleraar Empirische economie van de publieke sector aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, en drs. M.E. de Vries RA, assistant professor Accounting, Auditing en Control aan de Nyenrode Business Universiteit.

De commissie heeft tot taak onderzoek te doen naar en te adviseren over de vraag hoe de kwaliteit van wettelijke controles duurzaam verbeterd kan worden, welke beleids- of wetswijzigingen daarvoor wenselijk zijn en of die wijzigingen juridisch haalbaar zijn. Specifieke aandachtspunten zijn:

- de mogelijkheden tot optimalisatie van de huidige structuur van de accountancysector;
- wijzigingen van de structuur van de accountancysector, waaronder afzondering van de wettelijke controlepraktijk, controle van publieke instellingen van overheidswege en de benoeming van de externe accountant door onafhankelijke derde partij.

De commissie betreft bij haar advisering ten minste:

- de bevindingen van de Autoriteit Financiële Markten, opgenomen in het rapport "Kwetsbaarheden in de structuur van de accountancysector";
- de internationale context van de accountancysector;
- de positieve en negatieve effecten van eventuele beleids- of wetswijzigingen; en
- de proportionaliteit van de maatregelen voor de accountancysector en de publieke en private controlecliënten.

In december 2018 schrijft de NBA aan de Tweede Kamer: *De NBA verwelkomt de commissie en ziet voor de commissie de belangrijke rol weggelegd om de brede discussie over de toekomst van het accountantsberoep verder te brengen en uiteindelijk tot een breed gedragen visie te komen. De NBA biedt dan ook graag alle medewerking aan. In de brief van de minister, waarin de commissie wordt aangekondigd, lijkt het onderzoeksveld van de commissie zich mogelijk te beperken tot het prestatietekort (prestatiekloof) en de structuur van de sector. Dit zijn zeer belangrijke elementen in het functioneren van de sector, maar naar onze mening zou ook de verwachtingskloof of poortwachtersrol ten aanzien van maatschappelijke verwachtingen op het gebied van fraude en continuïteit in de analyse betrokken moeten worden. Voor het effectief vervullen van de poortwachtersrol heeft de accountant duidelijker handvatten nodig en is mogelijk aanpassing van wet- en regelgeving gewenst. De NBA zou graag zien dat de commissie dit in haar onderzoek betreft. Duurzaam vertrouwensherstel is*

alleen haalbaar indien niet alleen prestaties worden verbeterd maar ook verwachtingen zorgvuldig worden geadresseerd. Die analyse is weliswaar complex maar voor de toekomst van de sector van fundamenteel belang.

Overzicht activiteiten Publiek Belang en Veranderagenda

In 2018 is vanuit de Veranderagenda Audit een aantal activiteiten ontplooid. De belangrijkste, geordend op thema, staan hieronder.

Kwaliteit

April 2018 Ten behoeve van de verbetering van het begrip van kwaliteit verscheen het White paper *Kompas voor controlekwaliteit*

Cultuur

Mei 2018 Publicatie *Good Practices*, werken aan een kwaliteitsgerichte cultuur

September 2018 Start met cultuur dialoogsessies

Fraude

December 2018 Publicatie Fraudeprotocol, Wat je van de controlerend accountant mag verwachten als het gaat om fraude

(Dis)continuïteit

Maart 2018 Publicatie greenpaper *Organisatie continuïteit, relevanter, niet riskanter*

Mei 2018 Rondetafel

December 2018 Publicatie whitepaper *Continuïteit, relevanter, niet riskanter*

Bestedingen 'In het publiek belang' en 'Veranderagenda'

Bedragen x €1.000		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
C2	In het publiek belang en de veranderagenda	-505	-390	-472
De bestedingen aan de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) zijn conform begroting 360. Met een besteding van 145 aan de veranderagenda audit komt deze 115 boven begroting uit. Deze overbesteding is het gevolg van hogere communicatiekosten en het eerder starten van de activiteiten die voor 2019 gepland stonden. Zo is er onder andere gestart met de cultuur en gedrag sessies en het dashboard accountancy in 2018 als onderdeel van de veranderagenda, die voor 2018 niet begroot waren. Accountantskantoren, die deelnemen aan de Stuurgroep Publiek Belang, leveren een bijdrage aan dit programma.				

D | Prioriteiten en activiteiten 2018

D1 Beleidsvorming

Niet alleen de hiervoor genoemde kernthema's zijn voor de sector - beroepsgroep en beroepsorganisatie - van belang. Ook geldt dit voor de reguliere onderwerpen en activiteiten die in dit onderdeel worden toegelicht.

D1.1 Sectorbeleid - Dialoog met stakeholders

Zonder dialoog met een breed stakeholdersveld kan moeilijk gesproken worden van een maatschappelijk relevante beroepsgroep. Het publieke belang wordt immers gediend door juist ook met andere stakeholders in dialoog te gaan. Zo spraken vertegenwoordigers van de NBA ook in 2018 met leden van de Tweede Kamer en de Algemene Rekenkamer, bestuurders en medewerkers van het Ministerie van Financiën, de AFM, VNG en MCA, bestuurders van accountantskantoren, -verenigingen en -serviceorganisaties. De kernthema's uit het visiedocument en de doorvertaling in de Vernieuwingsagenda en Veranderagenda Audit stonden daarbij met enige regelmaat op de agenda.

Ook voert de NBA via commissies en werkgroepen structureel overleg met verschillende sectoren. Een aantal daarvan wordt hieronder besproken.

MKB

Bij de Commissie MKB stonden in 2018 drie onderwerpen prominent op de agenda. In de eerste plaats de AVG. De invoering van die wet heeft geleid tot veelvuldig afstemmingsoverleg met de Autoriteit Persoonsgegevens. Op grond daarvan is een brochure opgesteld voor NBA-leden: *AVG-ondersteuning bij uw klant*. Daarnaast zijn op Mijn-NBA handige AVG-tools voor leden beschikbaar gesteld. In de tweede plaats heeft de commissie tijd en energie gestoken aan de totstandkoming van een voor Nederlandse accountants geschikte versie van PACK PE-KE. Een software-tool voor accountants bij kleine entiteiten die gratis beschikbaar is voor NBA-leden. Tenslotte, maar zeker niet in de laatste plaats, houdt de commissie zich bezig met de Vernieuwingsagenda en de doorvertaling daarvan naar het mkb.

Toekomstvisie

De Commissie MKB heeft het afgelopen jaar actief deelgenomen aan de discussie over de toekomstvisie van de NBA. Zo werd deelgenomen aan de werkgroep Vernieuwingsagenda MKB die in december 2018 het actieprogramma: 'De accountant kijkt mee, dus is het ok' heeft gepubliceerd. De concrete actiepunten die in deze notitie staan, worden door de Commissie MKB in 2019 opgepakt en uitgevoerd.

Financiële sectorcommissies

De NBA kent meerdere pluriform samengestelde commissies in de financiële sector. Zij hebben in 2018 de handreiking 1104 gesplitst en geactualiseerd die gaat over de wettelijke verplichtingen van de (interne en externe) accountant bij jaarrekeningcontroles van financiële instellingen. In de handreiking wordt onder andere ingegaan op de wettelijke informatie- en meldplicht van accountants bij toezichthouders.

Het overleg met de toezichthouders en brancheorganisaties hierover was open en constructief en heeft geleid tot een landingspagina over de meldplicht bij DNB voor beleggingsinstellingen en –ondernemingen.

De Sectorcommissie Verzekeraars en Pensioenfondsen (SVP) wil dat accountants gebruik kunnen maken van het werk van actuarissen. Samen met het Actuariel Genootschap en de Pensioenfederatie heeft zij bij het ministerie van SZW gepleit voor betere waarborgen voor onafhankelijkheid van de certificerend actuaire in de wetgeving ter implementatie van de Europese Richtlijn over Pensioen (IORP II). Voorts voert de SVP overleg met de DNB en met name met het Verbond van Verzekeraars over de omvang en kosten van de accountantswerkzaamheden bij kleine verzekeraars.

De Sectorcommissie Banken heeft samen met de Nederlandse Vereniging van Banken de door de DNB verlangde assurance bij het nieuwe Depositogarantiestelsel uitgewerkt. Het resulteerde in een werkbaar en effectieve wijze van controleren van interne en externe accountants voor het leveren van zekerheid volgens standaard 3401: de beheersing van systemen en procedures aangaande klantgegevens ten behoeve van de verantwoording van banken aan DNB. Een werkgroep uit de SVP en SCB heeft, in samenwerking met DNB, een pilot uitgevoerd op digitale certificering van verslagstaten voor banken en verzekeraars, het via XBRL uitwisselen van rapportages en het bijvoegen van een digitale verklaring en een digitale handtekening. De pilot is uitgevoerd op de 2017 cijfers en is geslaagd.

Het Accountancy Platform Zorgverzekeraars tenslotte participeerde actief in het debat over horizontaal toezicht. Ook heeft het in 2018 de materialiteitseisen uitgewerkt die Solvency II stelt aan de solvabiliteit van zorgverzekeraars.

(Semi)publieke sector

In de publieke sector zijn zes pluriforme NBA-gremia actief: zorg (Coziek), sectorcommissie decentrale overheden (SDO), werkgroep onderwijs (WGO), woningcorporaties (Woco), controle protocollen (COPRO/SAC) en WNT (Wet Normering Topinkomens).

Ieder gremium is actief om vaktechnische en/of meer beleidsmatige vraagstukken van een oplossing te voorzien. Zo heeft de SDO oa notities gepubliceerd over taakvelden, het Persoons Gebonden Budget en over het gebruikmaken van de controle van andere accountants. Coziek heeft een brief en een blog over (ont)regel de zorg en horizontaal toezicht (HT) geschreven. Dit heeft begin 2019 geleid tot rondetafel met accountants en VWS. Met betrekking tot onderwijs, woningcorporaties en in het bijzonder de WNT zijn wij actief geweest met het uitvoerbaar maken en voor de WNT herschrijven van de protocollen. Voor onderwijs is voorts een brief verstuurd over een uitvoerings- en controleprobleem met eigen wachtgelders van onderwijsinstellingen. Voor de komende wetgeving van woningcorporaties hebben wij op basis van een rondetafel een reactie geschreven op de wetsevaluatie. Ook is de actualisatie van de controleverklaringen in de publieke sector (10.x-serie) bijna afgerond.

D1.2 Innovatie en Technologie

SBR-activiteiten NBA

De NBA-werkgroep SBR-assurance had een groot aandeel in de publiek-private samenwerking SBR. Deze gezamenlijke inspanningen hebben begin 2018 geleid tot een wereldprimeur: Nederland is het eerste land waar een gedigitaliseerde jaarrekening gedeponereerd is bij de Kamer van Koophandel, voorzien van een gedigitaliseerde accountantsverklaring en handtekening.

Blockchain: Accountants tussen bits en bytes

In juni 2018 organiseerden de NBA Young Profs een evenement waar sprekers en panels een aanzet gaven om het onderwerp blockchain technologie voor accountants op de kaart te zetten en diverse “accountancy” vragen te beantwoorden.

D1.3 Niet-financiële informatie

Business case NFI-rapportages

Een interdisciplinair consortium bestaande uit de NBA, Sustainable Finance Lab, Circle Economy, Fairphone, PGGM, ING, ABN Amro, Allen & Overy, en Circularise heeft in januari 2018 een whitepaper gepubliceerd met oplossingen voor veel voorkomende valkuilen voor circulaire bedrijven. Het consortium heeft het Nederlandse product Fairphone als case study gebruikt om praktische handvatten te ontwikkelen die vanaf nu open-source beschikbaar zijn.

Raamwerken voor rapportering

In 2018 is gewerkt aan uniformering van raamwerken voor NFI-rapportering en de convergentie van standaarden voor NFI-rapportages. Daartoe is overleg gevoerd met diverse betrokken stakeholders, zowel in Nederland als in de EU. Dit project loopt nog door in 2019.

Assurance

Een project is opgestart voor het stroomlijnen van ESG-assurance praktijk in Nederland. In 2019 moet dit project leiden tot een nieuwe handreiking.

D1.4 Ontwikkeling van internationaal beleid

Nieuwe koers

De NBA streeft ernaar internationale ontwikkelingen actief te beïnvloeden en nationale ontwikkelingen daarmee steeds in lijn te brengen. Actieve betrokkenheid bij de totstandkoming van internationale regelgeving, betekent dat in een later stadium minder Nederlandse aanpassingen behoeven te worden doorgevoerd. In dat kader werden in 2018 bijeenkomsten bijgewoond van de IAASB, Accountancy Europe en E-National Standard Setters. Ook werd deelgenomen aan specifieke internationale projecten als: ISA 540 (IAASB) en SME Audits (Accountancy Europe).

Internationale ontwikkelingshulp

De NBA is al een aantal jaren betrokken bij de opzet van beroepsorganisaties in ontwikkelingslanden. De NBA doet dat volgens het door IFAC ontwikkelde capacity-building-framework. Dit gebeurt in samenwerking met accountants die actief zijn binnen PUM Senior Managers. In 2018 liepen er projecten in: Cambodja, Mongolië en Kosovo. Deze projecten waren gericht op kwaliteitsbeheersing en kwaliteitstoetsingen en de samenwerking met toezichthouders. Ook Suriname kende een dergelijk project dat in 2018 heeft geresulteerd in een IFAC-lidmaatschapsaanvraag van het nieuwe Surinaamse instituut Surinam Chartered Accountants Institute (SCAI).

Bestedingen beleidsvorming, inclusief sectorbeleid, innovatie & technologie, niet financiële informatie en ontwikkeling van internationaal beleid

Bedragen x €1.000		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D1	Beleidsvorming	-2.772	-2.896	-2.816
<i>De bestedingen voor beleidsvorming zijn 124 onder begroting uitgekomen. Ten opzichte van 2017 is er 44 minder uitgegeven. Deze onderbesteding is met name het gevolg van het niet of anders invullen van openstaande vacatures. Daarnaast zijn bij de commissies de betaalde vacatiegelden lager dan begroot doordat commissieleden minder declareren of afzien van declaratie. Er is minder uitgegeven aan projecten, aangezien de focus op de voorbereiding van de projecten uit de vernieuwingsagenda lag. Daar tegenover staat een lagere opbrengst vanuit de doorbelasting van 27 aan kosten aan de VU. Deze overeenkomst is in 2017 gestopt. De uitgaven aan internationale lidmaatschappen en bijbehorende reis- en verblijfkosten komen met 763 nagenoeg uit op de 766 die hiervoor is begroot.</i>				

D2 Regelgeving

Heldere regelgeving en internationaal aansluiten

Het Adviescollege voor Beroepsreglementering adviseert het NBA-bestuur over vaktechnische aanwijzingen en regelgeving inzake de uitoefening van het accountantsberoep. Zij wordt daarbij ondersteund door subcommissies: Ethiek en subcommissie Assurance.

Een groot deel van de wet- en regelgeving voor accountants wordt internationaal bepaald. De NBA volgt de ontwikkelingen op het gebied van internationale regelgeving nauwkeurig. Daardoor kan nationale regelgeving tijdig en met zo min mogelijk aanpassingen worden gerealiseerd.

Nadere voorschriften Kwaliteitssystemen (NVKS)

De NBA publiceerde eind 2018 de definitieve versie van handreiking 1140: *De NVKS in vraag en antwoord*. Deze NBA-handreiking werkt 24 vragen uit die leven over de NVKS. Hierin vinden kleine accountantseenheden uitleg over de toepassing van de NVKS in de praktijk. Veel van deze uitleg is ook van toepassing op grotere accountantseenheden. De handreiking geeft nu ook antwoord op de vraag hoe de Raad van Toezicht omgaat met de kwaliteitsambities die kantoren zichzelf hebben opgelegd. Verder gaat de handreiking in op vragen die bij interne- en overheidsaccountants leven.

NV NOCLAR

De NBA heeft in december 2018 de Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt vastgesteld, NV NOCLAR. De NV NOCLAR, die gelden vanaf 1 januari 2019, zijn nieuw en geven aan wat er van alle accountants verwacht wordt en hoe zij moeten handelen als regels niet worden nageleefd door de eigen organisatie of door een cliënt. NOCLAR staat voor: Non-Compliance with Laws and Regulations.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing, als opvolger van de Wet bescherming persoonsgegevens. Organisaties die persoonsgegevens verwerken, waaronder accountantskantoren, hebben daardoor meer verplichtingen gekregen en ook moeten zij kunnen aantonen dat zij voldoen aan de nieuwe wet. Om (mkb-)accountants te helpen bij de voorbereiding heeft de NBA met NEMACC een aantal producten ontwikkeld, zoals een model verwerkersovereenkomst en brochures over informatiebeveiliging en privacybescherming.

AVG en NBA

De NBA heeft in 2018 een viertal datalekken gemeld bij de AP. Van deze vier datalekken zijn twee datalekken ook gemeld aan betrokkenen.

Bij de datalekken, die niet aan de betrokkenen zijn gemeld, ging het eenmaal om het verzenden van het verkeerde bestand en eenmaal om het verzenden van een bestand naar de verkeerde ontvanger. Deze datalekken zijn gemeld bij de AP omdat het in het eerste geval ging om een bestand met (niet-gevoelige) persoonsgegevens van een wat groter aantal betrokkenen. In het andere geval was slechts één persoon betrokken, maar omdat het ging om een wat gevoeliger gegeven (een positieve beoordeling van een prestatie) is bij de AP een melding gedaan. Aan de betrokken personen hoefde geen melding te worden gedaan.

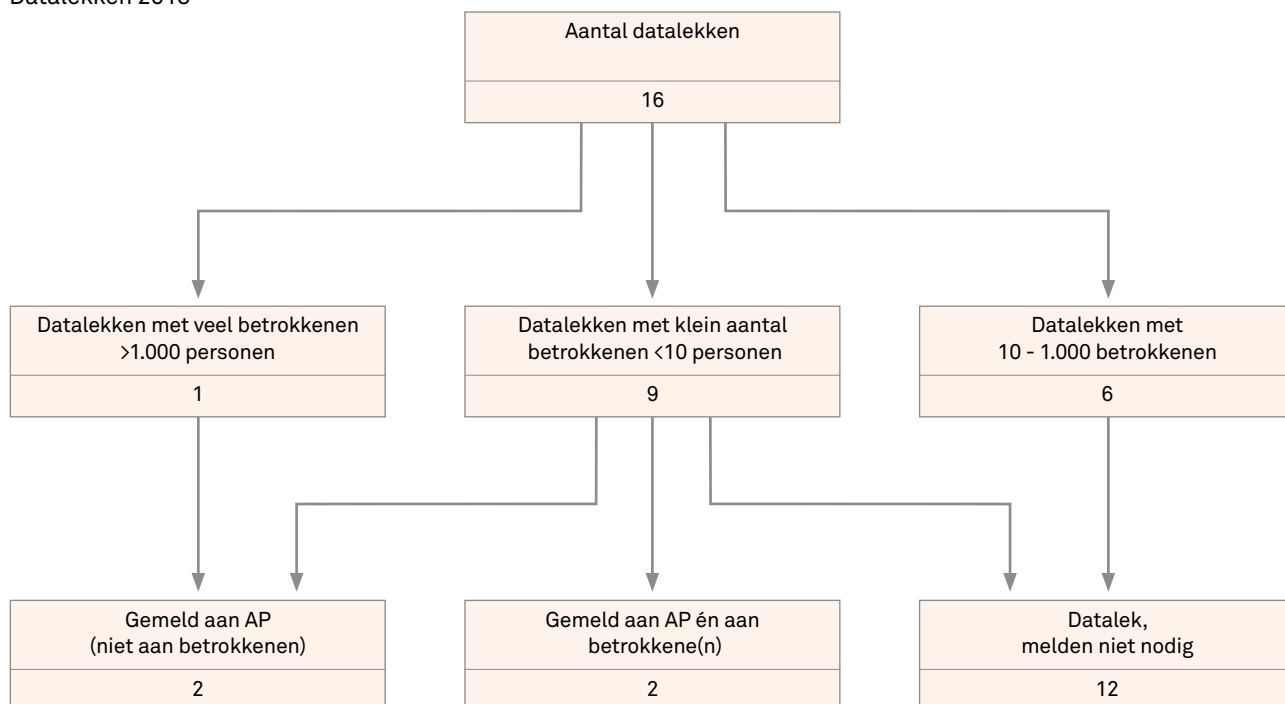
Omdat het in deze gevallen ging om menselijke fouten ("vergissingen") is met de betrokken medewerkers van de NBA nogmaals gesproken over zorgvuldigheid bij het verzenden van e-mails en het beveiligen van documenten. Andere maatregelen zijn niet genomen.

Bij het derde datalek ging het om het tweemaal ter beschikking stellen van dezelfde gebruikersnaam. Omdat beide personen aan wie de gebruikersnaam was toegekend bij toeval hetzelfde wachtwoord gebruikten, kon de ene persoon de gegevens van de andere persoon inzien. Omdat het niet openbare gegevens betrof en bovendien ging om gegevens die wat gevoeliger zijn of als zodanig kunnen worden ervaren (privé-adres, gevolgde cursussen etc.) is melding gedaan bij de AP. Ook de betrokkene is direct ingelicht zodat hij zijn wachtwoord voor dit account (en mogelijk ook accounts bij andere organisaties) kon wijzigen.

Uit onderzoek in de systemen bleek dat nog niet eerder een gebruikersnaam tweemaal is toegekend. Datalekken zoals deze kunnen, na de invoering van de tweestapsverificatie per eind 2018, niet meer voorkomen.

Bij het laatste datalek dat de NBA heeft gemeld aan de AP ging het om het via een applicatie van de NBA kunnen doorgeven en inzien van opleidingsgegevens van eigen werknemers. Kantoren maken hierover afspraken met hun medewerkers. In dit geval wilde de werknemer geen inzage geven via het systeem van de NBA, hierover was de NBA echter niet ingelicht door het kantoor. Ook bij het kantoor stond dit vermoedelijk niet helder op de radar. Hierdoor kon het kantoor de gegevens inzien van betrokkene. Nadat betrokkene hierover had geklaagd bij de NBA heeft de NBA melding gedaan bij de AP (en bij betrokkene) en de systematiek van het systeem aangepast. Daardoor is de kans op een datalek zoals hier beschreven een stuk kleiner geworden.

Datalekken 2018

Nieuw PE-model

Eind 2018 heeft het bestuur de nieuwe Nadere voorschriften Permanente Educatie 2019 gepubliceerd. Volgens dit nieuwe op output gerichte PE-model bepalen deelnemers zelf de inhoud, vorm en omvang van de PE-activiteiten die nodig zijn voor het uitvoeren van hun werkzaamheden en geven in hun PE-portfolio aan wat ze hebben gedaan. De 40-uren norm wordt hierbij losgelaten.

Het nieuwe model wordt gefaseerd ingevoerd en de laatste groep accountants gaat in januari 2021 over op het nieuwe model. In 2018 is de NBA gestart met het ontwikkelen van een online tool om de leden die in 2019 overgaan, te helpen bij het invullen van hun PE-portfolio.

Bestedingen regelgeving

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D2 Regelgeving	-1.594	-1.723	-1.515
<i>De kosten voor implementatie regelgeving komen samen met de diverse juridische en vaktechnische kosten dit jaar 46 lager uit dan begroot. Daarnaast waren er dit jaar minder klachten en geschillen dan begroot, hierdoor is er 42 minder besteed dan begroot. De personeelskosten zijn door de openstaande vacatures anders in te vullen 20 lager uitgekomen. Ook is er 29 minder aan commissies besteed, met name als gevolg van niet vervulde vacatures. Als onderdeel van de implementatie van de nieuwe PE-regeling is er 40 besteed voor de ontwikkeling van een PE-tool waarmee leden hun portfolio kunnen opstellen. Deze uitgaven waren niet in de begroting 2018 opgenomen. Daar tegenover staat een hogere opbrengst voor de erkenning van opleidingsinstituten die dit jaar 32 boven begroting uitkomen. De bestedingen voor regelgeving komen in totaal 129 lager uit dan begroot. Ten opzichte van 2017 is er 79 meer uitgegeven. Dit komt met name doordat in 2017 openstaande vacatures zorgden voor een forse onderbesteding ten opzichte van de begroting.</i>			

D3 Kennis en ontwikkeling

De verzorging van de 3-jarige praktijkopleiding en het afnemen van het praktijkexamen is een van de wettelijke taken van de NBA die bijdragen aan de kennis en ontwikkeling van (toekomstige) accountants. Accountants zijn verplicht om hun basiskennis binnen het vakgebied waarop zij werkzaam zijn te onderhouden en de ontwikkelingen bij te houden. Hiervoor biedt de NBA via NBA-opleidingen een concurrerend cursusaanbod aan en worden leden via de NBA-websites en via evenementen ondersteund bij hun dagelijkse praktijkuitoefening.

D3.1 Educatie en praktijkopleidingen

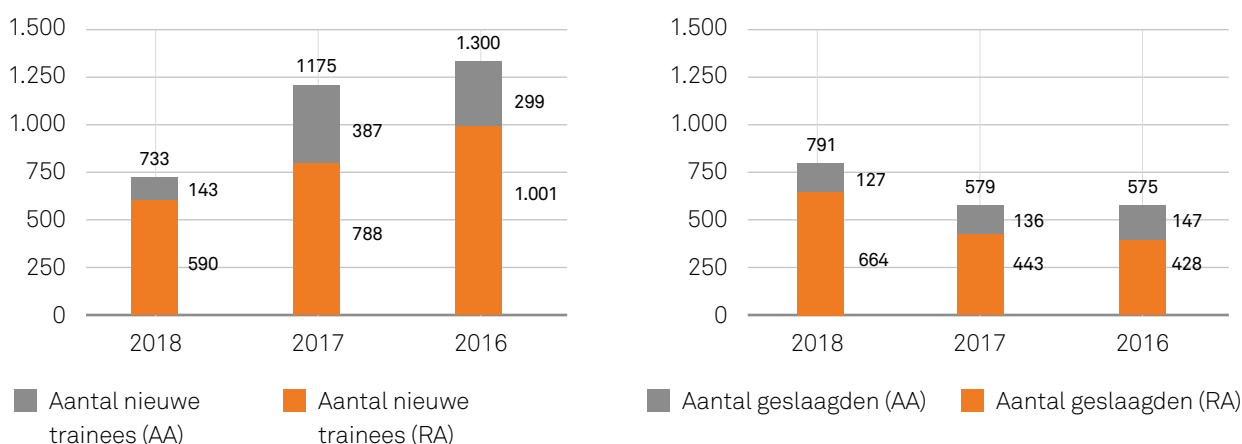
Uit het jaarverslag 2018 van de Raad voor de Praktijkopleidingen blijkt onder meer dat een vervolg is gegeven aan de nieuwe praktijkopleidingen Assurance en Accountancy-MKB. Zo zijn opzet, inhoud en organisatie van het geïntegreerde slotexamen verder uitgewerkt. Door meerdere onderwijsinstellingen zijn initiatieven ontplooid om onderdelen van de praktijkopleiding te verzorgen.

De praktijkopleidingen Assurance en Accountancy MKB zijn in 2017 op basis van een nieuwe set eindtermen van de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) van start gegaan. Gelijktijdig met deze vernieuwing is gestreefd naar een betere integratie van theorie en praktijk. De inrichting en rapportagestructuur van de praktijkopleidingen is aangepast. Ook wordt nu een zwaarder accent gelegd op het ontwikkelen van de professioneel kritische beroepshouding en op soft-skills.

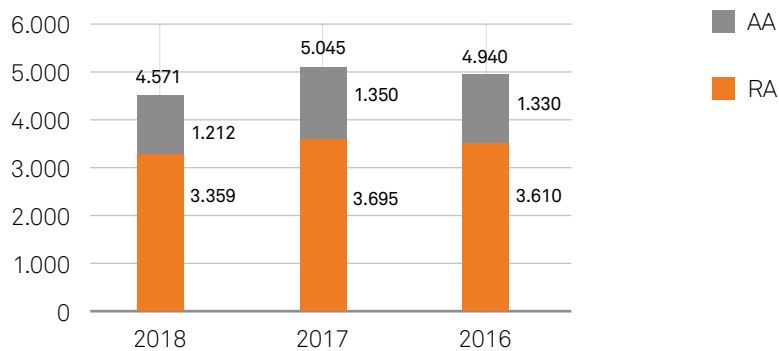
Opvallend is de afname van het aantal inschrijvingen van nieuwe trainees. Deze afname volgt op pieken in 2016 en 2017. Het totaal aantal trainees is mede hierdoor per saldo afgenomen. Op 31 december volgden 4.571 trainees de praktijkopleiding. Er waren 3.359 trainees die de RA-praktijkopleiding of de praktijkopleiding oriëntatie Assurance deden. De andere 1.212 deden ofwel de praktijkopleiding AA ofwel de oriëntatie Accountancy-MKB. Er is een forse toename van het aantal afgestudeerden in het RA-traject. De relatief grote daling van het aantal inschrijvingen voor de Accountancy-MKB-variant is zorgelijk.

Trainees die voor januari 2017 zijn gestart met de praktijkopleiding (-AA of-RA) kunnen deze nog tot september 2021 afronden in de "oude structuur" of - als zij dat willen - overstappen naar de nieuwe structuur. Een relatief groot aantal AA-trainees (229) heeft van de overstapmogelijkheid naar de nieuwe praktijkopleiding Accountancy MKB gebruikge maakt.

Instroom nieuwe trainees en aantal geslaagden Praktijkopleiding

Aantal ingeschreven trainees

Bestedingen educatie en praktijkopleidingen

Bedragen x €1.000

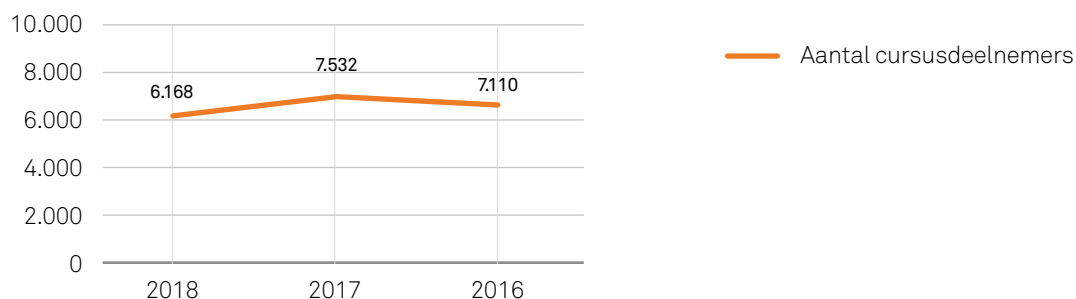
	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D3.1 Educatie en praktijkopleidingen	144	-136	-46
<i>Door het hoge aantal nieuwe inschrijvingen in de afgelopen jaren, profiteren we dit jaar van een stijging in de opbrengsten met bijbehorend positief effect op de brutomarge. Samen met de in 2018 gerealiseerde kostenbesparingen komt de bijdrage exclusief personeelskosten 190 beter uit dan begroot. De personeelskosten komen 90 lager uit dan begroot door het niet volledig invullen van een vacature. Daarnaast is gestart met het delen van capaciteit met NBA opleidingen, die in 2019 samen onder de noemer lerend beroep worden aangestuurd.</i>			

D3.2 NBA Opleidingen

Het programma-aanbod van NBA-opleidingen was in 2018 vooral gericht op nieuwe ontwikkelingen in de beroepsuitoefening (wet- en regelgeving, vaktechnisch, ICT) en op de verdere ontwikkeling van soft skills.

Het cursusaanbod voor 2019 zal opnieuw worden geactualiseerd en op meerdere onderdelen vernieuwd met als doel een PE-aanbod te ontwikkelen dat optimaal aansluit op de (leer)behoeften van leden en de per 2019 gefaseerd in te voeren nieuwe PE-systematiek. Daarbij wordt gestreefd naar een uitbreiding van in company programma's en samenwerking met onderwijsinstellingen.

Aantal cursusdeelnemers

De grote afname van het aantal cursusdeelnemers valt op twee wijzen te verklaren. Het grootste deel van de afname is het gevolg van de stopzetting van de samenwerking tussen NBA en VRC voor opleidingen en cursussen. Daardoor worden er veel minder RC-opleidingen gevolgd bij de NBA. In de tweede plaats wordt de opleiding "Belastingadviseur" vernieuwd. In 2018 was deze niet open voor inschrijving. Naar verwachting zal dat in 2020 weer het geval zijn.

Opbrengsten NBA Opleidingen

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D3.2 NBA Opleidingen	636	640	491
<i>De opbrengsten van NBA opleidingen komen met 636 nagenoeg uit op begroting. Hoewel de omzet 954 lager is dan begroot, is er het laatste half jaar sterk gestuurd op de marges en kostenbesparing waardoor ook de lasten 957 lager zijn uitgekomen. Hoewel de personele kosten 61 lager zijn uitgevallen, zijn de afschrijvingskosten 68 hoger uitgevallen. In 2017 zijn de investeringen in de website nbaopleidingen.nl hoger uitgevallen en daarnaast is gekozen voor een verkorting van de afschrijvingstermijn van vijf naar drie jaar voor deze investeringen.</i>			

D3.3 Ledenservice

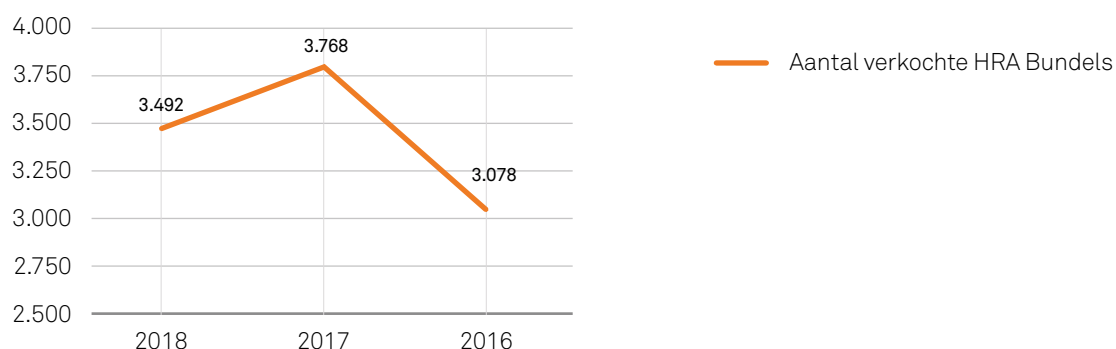
Doelstelling van Ledenservice is het optimaal ondersteunen van leden bij de uitoefening van hun beroepspraktijk en het bijdragen aan de ontwikkeling van hun kennis en vaardigheden. Informatie op maat, aan de hand van door leden zelf opgestelde profielen.

Waar mogelijk streeft de NBA naar een geïntegreerd aanbod van diensten rond thema's. Een totaalpakket waarbij publicaties, evenementen, cursussen en educatief materiaal elkaar versterken.

Handleiding Regelgeving Accountancy

De HRA-bundel 2018 bevat alle regelgeving die betrekking heeft op de dagelijkse praktijkuitoefening van accountants. De mogelijkheid om de HRA ook online te raadplegen via de NBA-website of de HRA App, heeft tot op heden niet geleid tot een vermindering van het aantal verkochte HRA-bundels (3.492 in 2018). De MKB-commissie geeft specifiek voor de samenstelpraktijk een aparte MKB-bundel uit. Deze aan de HRA ontleende bundel is gratis voor leden.

Verkopen HRA

Websites

De website NBA.nl is in 2018 verder doorontwikkeld, zonder dat dit tot lay-out aanpassingen van de website heeft geleid. Wel is informatie geclusterd en beter toegankelijk gemaakt, zodat de content beter aansluit op type gebruiker, soort accountant of de sector waarin hij/zij werkzaam is. Ook specifieke NBA-projecten zoals de Veranderagenda en de Vernieuwingsagenda hebben nu een duidelijkere plaats op de site gekregen.

Accountant.nl is het NBA-platform voor nieuws, achtergrond en debat. Ook dit jaar was het bezoek erg hoog, met ruim 4,4 miljoen pageviews nog weer hoger dan in 2017. Ook organiseerde Accountant.nl onder eigen vlag voor het eerst een 'livedebat', als vervolg op een levendige online discussie over de rol van de accountant bij fraude. Het 'papierene' kwartaal magazine Accountant, een uitgave met een oplage van 22.500 stuks per editie, had dit jaar als thema's Macht, Vrij, Grijs en Piek. Naast de oude bekenden Trends in Accountancy (mei) en het Beloningsonderzoek (oktober), publiceerde de redactie van Accountant in maart de uitgave Rode Vlaggen: frauderisico's ontdekken en melden. Een uitgave die volledig

gewijd is aan fraudegevallen waarin accountants een rol speelden. Hierbij zijn niet alleen zaken geselecteerd waarbij het fout ging, maar ook zaken waarbij accountants het goed hebben gedaan.

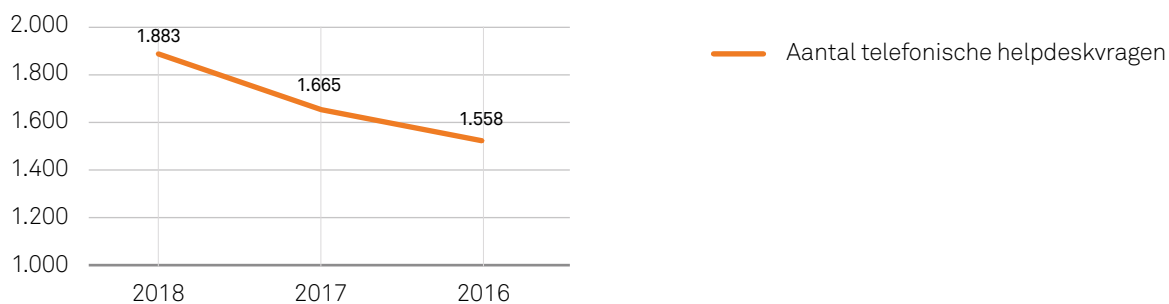
Statistieken website

	NBA.nl	Accountant.nl
Pageviews 2018	3.652.990	4.425.032
Pageviews 2017	3.903.852	4.395.690
Stijging/daling pageviews (2018 t.o.v. 2017)	-6,4%	+0,6%
Sessies 2018	1.567.400	2.537.787
Sessies 2017	1.261.013	2.452.925
Stijging sessies ten opzichte van 2017	+24%	+4%
Gemiddelde bezoekduur (in minuten)	02:36	01:34
Nieuwe bezoekers	84%	48%
Terugkerende bezoekers	16%	53%

Telefonische Helpdesk

In 2018 kreeg de NBA Helpdesk 13% meer vragen dan het jaar daarvoor: 1.883 bellers wisten de NBA-Helpdesk te vinden. In 2017 bleef de teller steken op 1.665 telefonische vragen. De onderwerpen waarover vragen werden gesteld zijn divers, maar met name de in 2018 in werking getreden NVKS en de AVG hebben tot veel vragen geleid. Ook kwamen er veel vragen binnen over het starten van een eigen accountantspraktijk.

Aantal telefonische helpdeskvragen

Bestedingen ledenservice

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D3.3 Ledenservice	-649	-833	-619

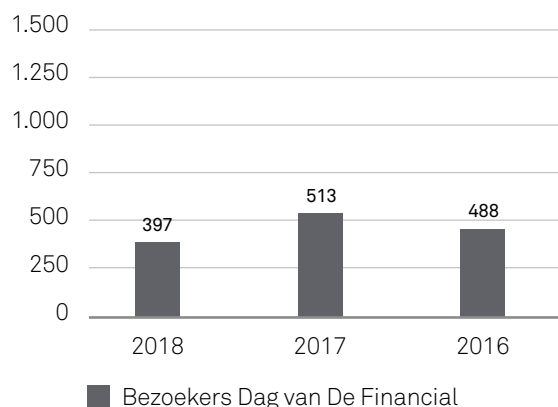
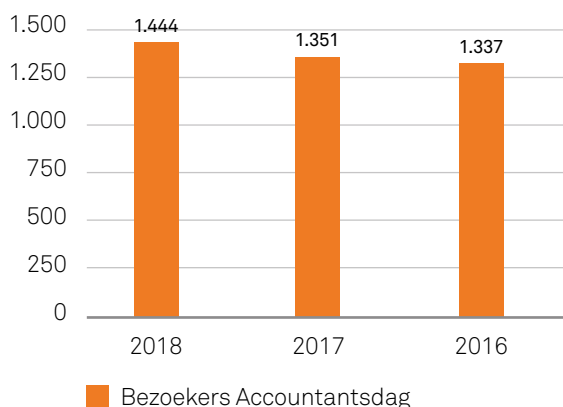
De 184 lagere besteding ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door de 154 hogere bruto marge op de uitgeverij (HRA en publicaties). Deze hogere bijdrage is het gevolg van de blijvend goede verkoop van HRA's, goede advertentieopbrengsten en besparingen op de redactiekosten door het inzetten van eigen capaciteit.

D3.4 Evenementen

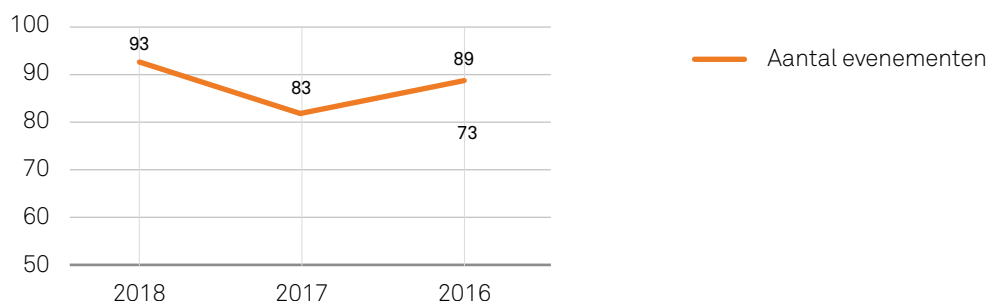
In 2018 vond de 100e editie van de Accountantsdag plaats. Met een record aantal bezoekers en beoordeling van een 8 of hoger door de meerderheid van de bezoekers was het een zeer geslaagde jubileumeditie. Een van de sprekers was prof. mr. Pieter van Vollenhoven.

Op de dag van de financial, met als thema Keep Your Ethics, maakte Ex-Enron-cfo Andrew Fastow, bejubeld en veroordeeld, indruk. Bijna 67% van de deelnemers beoordeelde zijn optreden als uitstekend. Het congres telde bijna 400 deelnemers.

Aantal bezoekers Accountantsdag en Dag van de Financial

Aantal evenementen

Bestedingen evenementen

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D3.4 Evenementen	-433	-555	-632
<i>De kosten voor de evenementen zijn 122 beter uitgekomen dan begroot. Dit wordt voor 111 veroorzaakt door lagere personele kosten als gevolg van een lagere bezetting dan begroot. Ondanks dat er dit jaar twee ALV's zijn gehouden, waarvan er één was begroot, zijn de kosten hiervan door het kiezen van een andere locatie beperkt gebleven. In 2017 waren deze ALV's de oorzaak van de hogere besteding aan evenementen, waardoor de bestedingen dit jaar ten opzichte van 2017 in totaal 199 lager uitvallen.</i>			

D4 Toezicht en toetsing

Toetsingsproces Raad voor Toezicht

Het bewerkstelligen van een gezonde accountantspraktijk of -afdeling die voldoet aan de kwaliteitseisen van de NBA is het belangrijkste doel van de Raad voor Toezicht. Hiervoor monitort en toetst de Raad de kwaliteitssystemen van accountantspraktijken en -afdelingen aan de hand van vragenlijsten.

De Raad heeft zich in 2018 samen met SRA en AFM gebogen over een onderzoek naar uniformering van de toetsings- en handhavingsnormen. Daarnaast heeft de Raad de eigen snelheid en kwaliteit van de besluitvorming tegen het licht gehouden. Er loopt een project waarbij gekeken wordt naar de tariefstructuur, de facturen over 2018 zijn gemonitord en toetsers is verzocht om de tijdsbesteding op de factuur te vermelden.

Er is een pilot opgestart om interne en overheidsaccountants te toetsen, evaluatie van die pilot zal in 2019 plaatsvinden.

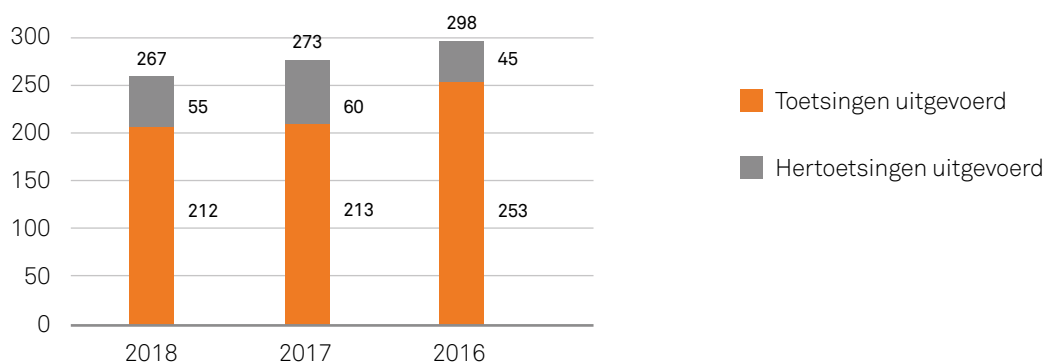
Verslag toetsingsresultaten 2018

Er zijn in 2018 212 toetsingen uitgevoerd en afgerond en 55 hertoetsingen. Er zijn 13 (her)toetsingen uitgevoerd waarbij het eindoordeel is aangehouden en in 2019 aanvullende (her)toetsing wordt uitgevoerd.

Bezwaar tegen eindoordeel

In 2018 werden er 13 bezwaren ingediend. In acht gevallen betrof dit bezwaar het eindoordeel. Er werd driemaal bezwaar gemaakt tegen de factuur van de toetsing, en een keer was er bezwaar tegen de factuur voor het verbeterplan. Er was ook één bezwaar tegen de kosten van de wettelijke controles.

Kerncijfers RVT

Bestedingen en opbrengsten toezicht en toetsing, inclusief kennistoets

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D4 Toezicht en toetsing	-16	-184	239

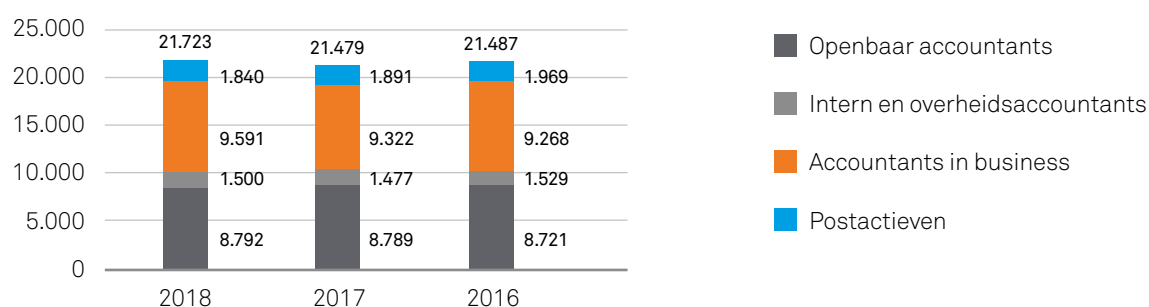
De totale besteding aan toezicht en toetsing komt dit jaar 168 lager uit dan begroot. De netto bijdrage vanuit de toetsingen was dit jaar 40 lager dan begroot. Daar tegenover staat echter een besparing op de kosten van de Raad en algemene kosten. Net als vorig jaar is het beleid erop gericht om de dialoog op te zoeken met kantoren die de uitslag van de toetsing ter discussie stellen. Hierdoor is er wederom bespaard op juridische kosten. Samen met een prudent beleid gericht op kostenbesparing, heeft dit geleid tot een onderbesteding van 89. Ook op de kosten van de personele bezetting is bespaard, waardoor deze 130 lager uitkomen. De bestedingen komen hoger uit dan in 2017. Dit wordt met name veroorzaakt door de in 2017 gehouden kennistoets, die in dat jaar een bijdrage van 216 kende. 2018 kende geen verplichte kennistoets.

D5 Ledengroepen en Young Profs

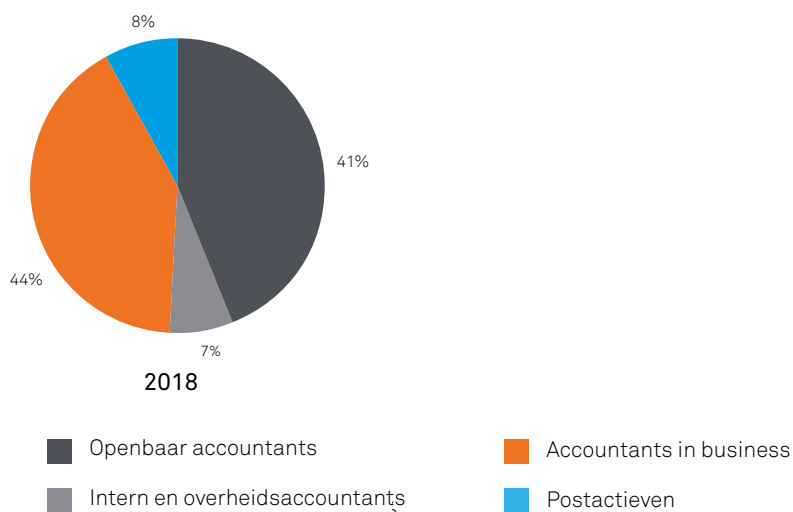
De NBA heeft drie ledengroepen: openbaar accountants, intern- en overheidsaccountants en accountants in business. Zij hebben elk een eigen bestuur die de belangen van de specifieke leden behartigt, met een eigen budget en een eigen actieplan. De ondersteuning vindt plaats vanuit het bureau. Naast de ledengroepen vormen de NBA Young Profs een aparte groep binnen de NBA, met eigen activiteiten en een eigen bestuur.

Het totaal aantal leden is ten opzichte van eind vorig jaar gestegen. Daarbij is het totaal aantal AA-leden licht afgenomen, terwijl het aantal RA-leden gestegen is. Het aantal 'openbaar accountants' is nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal 'intern en overheidsaccountants' laat een lichte stijging zien en het aantal 'accountants in business' is net als voorgaand jaar verder gestegen. Het aantal 'Postactieven' laat dit jaar wederom een lichte daling zien. Met ruim 8.000 Young Profs is dit aantal gedaald ten opzichte vorig jaar. Met name als gevolg van de daling van het aantal ingeschreven trainees.

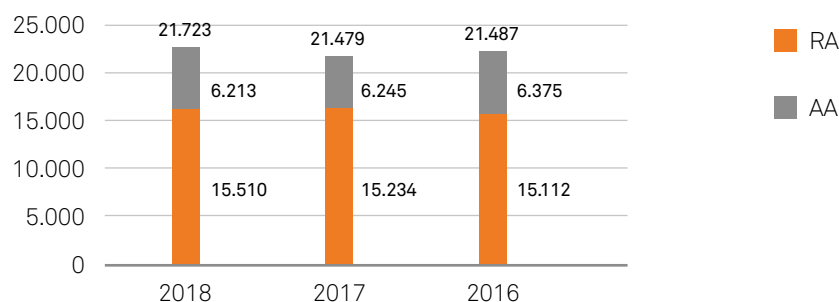
Ontwikkeling ledengroepen

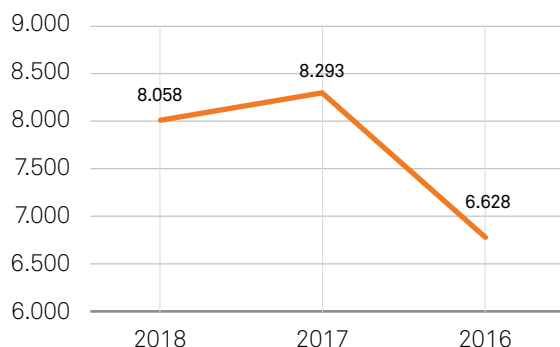
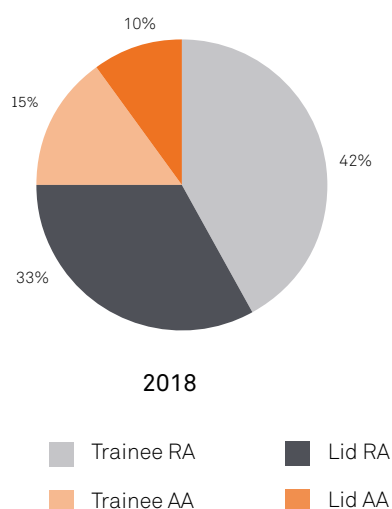
Verdeling over ledengroepen

Ontwikkeling RA/AA

Ledenaantal Young Profs

D5.1 Ledengroep Openbaar Accountants (LOA)

Het LOA-bestuur wordt bij haar activiteiten ondersteund en geadviseerd door de commissie MKB en het kantorenplatform voor oob-organisaties (OPAK).

Veel van de initiatieven voor het openbaar beroep worden door het algemeen bestuur van de NBA geïnitieerd, het ledengroepbestuur heeft hierin een adviserende rol. In dit kader voert zij met diverse partijen overleg. Het bestuur van LOA streeft er naar het bereik naar en waardering onder de leden te vergroten. Daarom worden samenvattingen van alle bestuursvergaderingen op het internet gepubliceerd. In 2018 heeft LOA op diverse consultaties gereageerd en zo een bijdrage geleverd aan de toekomstvisie van het NBA-bestuur en de greenpapers "Structuurmodellen" en "Organisatie continuïteit". Ook is gereageerd op de consultaties "Permanente Educatie" en "Nadere Voorschriften NOCLAR".

Bestedingen ledengroep openbaar accountants

Bedragen x €1.000		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D5.1 LOA		-102	-147	-127
De Ledengroep 'Openbaar Accountants' heeft 45 minder uitgegeven dan begroot.				

D5.2 Ledengroep Intern en overheidsaccountants (LIO)

Het LIO ledenbestand bestaat uit ca. 1.500 accountants welke in de volgende 3 hoofdgroepen onderverdeeld kunnen worden:

1. Intern accountants die werkzaam zijn in de (semi-) publieke of private sector waar ook de financiële sector een belangrijk onderdeel van uit maakt. Zij zijn veelal werkzaam bij interne accountants- of auditdiensten en geven soms ook assurance. Zij werken in opdracht van en voor het bestuur van de organisatie en/of het toezichthoudend orgaan.
2. Overheidsaccountants, werkzaam bij de overheid in functies waar assurance wordt verstrekt.
3. Accountants werkzaam bij de Belastingdienst en belast met het uitvoeren van boekenonderzoeken of daar zeer nauw bij betrokken zijn worden eveneens als overheidsaccountants aangemerkt.

LIO organiseerde in 2018, naast de ledengroepvergadering, drie evenementen: een discussiebijeenkomst over data-analyse (juni), een seminar over Business Continuity- en Crisismanagement en de rol van internal auditors (juli) en een presentatie van de nieuwe versie van het Internal Audit Ambition Model op het European Conference for Super Internal Auditors in Madrid (oktober).

Bestedingen ledengroep intern en overheidsaccountants

Bedragen x €1.000		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D5.2 LIO		-123	-143	-114
<i>De ledengroep 'intern en overheidsaccountants' heeft 20 minder uitgegeven dan begroot.</i>				

D5.3 Ledengroep Accountants in business (LAiB)

De ledengroep Accountants in business is een pluriforme groep met leden die voornamelijk werkzaam zijn als controller, compliance officer, financieel manager of cfo. Op 31 december 2018 waren er 9.591 AIB'ers.

Kennisoverdracht

De missie van het ledengroepbestuur is om accountants in business te ondersteunen in hun professionele leven. Zo organiseert de ledengroep elk jaar het congres 'de Dag van De Financial' met dit jaar als thema: 'Keep your Ethics' over de dunne lijn tussen het volgen van de regels en onethisch gedrag. De ledengroepvergadering in november stond naast de afhandeling van de formele agendapunten in het teken van 'fraudeurs en klokkenluiders'.

In de Week van de Circulaire Economie vond een nieuwe Kennisdeelsessie plaats, met dit keer bijdragen van Deloitte, ING en NBA. De belangstelling was tweemaal zo groot als het jaar ervoor.

DilemmApp

Om leden te ondersteunen bij ethische dilemma's in hun beroepsuitoefening, is een paar jaar geleden de DilemmApp ontwikkeld. Telkens als er een dilemma op de app verschijnt, maken zo'n 600 leden daar gebruik van.

Publicaties

Op 10 januari verscheen de Whitepaper The Circular Phone, over circulaire bedrijfsmodellen (product as a service). Gepubliceerd door een interdisciplinair consortium waarvan ook NBA deel uitmaakt. Naar aanleiding hiervan verscheen ook een artikel in de Global Knowledge Gateway van IFAC.

In maart verscheen het eerste themanummer: De accountant in business: + Women, Finance and Accountancy. Deze eerste in een reeks themanummers is de opvolger van het vaktijdschrift MCA. In augustus verscheen het tweede themanummer: De accountant in business + klimaat. In december gevolgd door het derde: Accountant in business + ethiek. De LAiB heeft in 2018 samen met de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek gedaan naar de rol van de financial in CO2-reductie. CO2 staat nauwelijks op de financiële agenda, zo luidde de titel van het persbericht in april.

De LAiB publiceert tweemaal per jaar een onderzoek naar de arbeidsmarkt, ook in 2018. In februari ging het over de toenemende vraag naar RA's en in augustus over de populariteit van accountants op de arbeidsmarkt voor financieel professionals.

Evenementen

Op Internationale Vrouwendag, 8 maart, nodigden de ledengroep en het internationale IMA® (Institute of Management Accountants) leden uit voor een interactieve bijeenkomst over leiderschapsthema's voor vrouwen.

De Branchegroep Verzekeringsmaatschappijen organiseerde in juni samen met het Actuariële Genootschap (AG) en het Verbond van Verzekeraars het 'Seminar Informatiewaarde stakeholders'.

Accounttech

De NBA heeft in november de kennisgroep Accounttech opgericht. Hiermee geeft de NBA opvolging aan een van de ambities uit de Vernieuwingsagenda: "Accountants zetten de nieuwste digitale technieken in voor het efficiënter uitvoeren van hun werkzaamheden".

Bestedingen ledengroep accountants in business

Bedragen x €1.000		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D5.3 LAIB		-742	-837	-528
<i>De ledengroep 'Accountants in business' heeft 95 minder uitgegeven dan begroot. Dit is met name het gevolg van een actieve sturing op de bureau- en redactiekosten waardoor deze 65 lager uitkomen. Ten opzichte van 2017 is 214 meer besteed doordat in dat jaar nog een deel van de kosten doorbelast kon worden als onderdeel van de samenwerking met de VRC. Deze samenwerking is medio 2017 beëindigd.</i>				

D5.4 NBA Young Profs

In 2018 stond opnieuw de visie op het accountantsberoep centraal bij de NBA Young Profs. Er waren vier publicaties:

Januari 2018	Reactie NBA YP evaluatie oriëntatie accountancy finance t.b.v. CEA
Maart 2018	Greenpaper structuurmodellen accountancy
Mei 2018	Opvattingen over het accountantsberoep - Onderzoek i.s.m. Nyenrode
November 2018	Persbericht: Kwaliteit voorop, balans in werkdruk

Daarnaast verscheen een groot aantal blogs en opinies door bestuursleden van de NBA YP op de website accountant.nl. De NBA YP organiseerden in 2018 een aantal evenementen, workshops, bedrijfsbezoeken. Op 11 november was er een YP Arena met Marcel Pheijffer. In mei publiceerden de NBA YP de resultaten van een onderzoek, dat in samenwerking met de Universiteit van Nyenrode werd uitgevoerd. Dit onderzoek, dat veel positieve publiciteit opleverde, betrof de verhouding tussen kwaliteit en werkdruk.

Collective development

In 2018 werd een bezoek gebracht aan NEC en FIOD en was er een gesprek met de CFO van Schiphol. Daarnaast hebben de NBA YP een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de visie op het beroep door presentaties te geven en deel uit te maken van panels. Dit gebeurt onder de vlag van Collective Development: een platform van actieve Young Professionals, die graag een inhoudelijke bijdrage willen leveren.

D6 Beroepsorganisatie

D6.1 Bestuur en directie

Bestuur

Het bestuur van de NBA werd per 1 januari 2019 van 13 naar 7 personen teruggebracht, met instemming van de ALV. Daarmee wordt het bestuur niet alleen kleiner, maar zal het vooral in staat zijn om slagvaardiger en strategischer te opereren. De bestuursverkleining maakt deel uit van de nieuwe governance.

Tijdens de ALV van juni 2018 werd Marco van der Vegte gekozen tot voorzitter; als opvolger van Pieter Jongstra. Het bestuur bestaat sinds de ALV in december uit: M.J. (Marco) van der Vegte RA, voorzitter, mevr. D.M. (Diana) Clement AA RA, plaatsvervangend voorzitter, J.B.M. (Jasper) van Hoeven RA, R.C.A (Ronald) van Rijswijk RA, drs. J.W. (Gertjan) Stoker RA, mevr. drs. E.M.W.H. (Esther) van der Vleuten RA en J. (Jan) Wietsma AA.

Op de agenda van het bestuur stonden in 2018 onder meer: het opstellen van het meerjarenplan 2019-2021, het uitvoeren van de Veranderagenda Audit, het verder doorvoeren van de 53 maatregelen bij de niet-oob-kantoren en de opzet van de nieuwe PE-systematiek.

Het bestuur hield zich in 2018 ook bezig met de volgende onderwerpen.

- Het benoemen van de directie
- Het opstellen van de jaarrekening en het jaarverslag 2017
- Een zelfevaluatie van het bestuur en de financiële en inhoudelijk voortgang
- Het uitvoeren van de Veranderagenda Audit
- Een discussie rondom de positionering van het mkb
- Contact houden en inhoudelijke ontwikkelingen volgen bij de verschillende ledengroepen

Directie

De directie van de NBA bestaat uit H.G. (Harm) Mannak en drs. B.J.G. (Berry) Wammes. Harm Mannak is begin 2018 aangetreden als algemeen directeur ad interim. In 2018 is overeengekomen dat hij tot 15 januari 2021 de rol van algemeen directeur zal blijven vervullen.

Bestedingen bestuur en directie

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D6.1 Bestuur en directie	-1.824	-1.776	-2.026
<i>In totaal komen de bestedingen voor bestuur en directie 48 boven begroting. Deze overbesteding wordt met name veroorzaakt door de hogere advieskosten bij directie en bestuur (81). Deze hogere kosten worden verklaard door de aanloopkosten van de transitie naar een meer extern georiënteerde organisatie, die de juiste balans vindt tussen belangenbehartiging en de PBO-taken. Daarnaast is er meer besteed aan accountantskosten (31) en nationale lidmaatschappen (32). Hier tegenover staat, samen met een aantal lagere kosten op diverse posten, 76 lagere personele kosten, voornamelijk doordat de kosten voor externe inhuur binnen WNT-norm lager zijn dan de invulling in de vorm van een dienstverband. Ten opzichte van 2017 komen de bestedingen 202 lager uit. Dat jaar werd gekenmerkt door hoge juridische kosten (262) als gevolg van de tuchtrechtzaak tegen bestuursleden.</i>			

D6.2 Communicatie

(Beleids)communicatie

In 2018 werden acht persberichten verzonden. Gemiddeld werden deze door 36% van de geadresseerden geopend.

De titels van de persberichten:

1 februari	Opvallend sterke groei in vraag naar universitair opgeleide financieel professionals
1 maart	Aanpak CO2-uitstoot door bedrijven schiet te kort
31 mei	Accountants vinden weg omhoog
6 juni	Accountants waarschuwen vastgoedsector voor onvermijdelijk keerpunt
18 juni	Van der Vegte gekozen tot nieuwe voorzitter NBA
28 augustus	Vraag naar accountants neemt sterk toe
17 december	Kleiner NBA-bestuur: Leiderschap, Daadkracht en Vernieuwen
19 december	Harm Mannak langer verbonden aan NBA

Campagne Accountant Worden

Met de campagne Accountant Worden informeert de NBA jongeren over het veelzijdige beroep van accountant. Dit om er voor te zorgen dat de aanwas van nieuwe leden ook voor de toekomst is gegarandeerd. De focus ligt hierbij op havo- en vwo-scholieren en hbo- en wo-studenten. In 2018 zijn voor 55 schoolklassen de AccountancyFiles georganiseerd. Er vonden 124 gastlessen op middelbare scholen plaats en negenmaal was er een MKB Kantorendag. In totaal bereikte de NBA hiermee bijna 6.000 studenten en scholieren. Op het Facebook-account van 'Accountant worden' zitten ongeveer 5.600 volgers. In 2019 start Accountant Worden ook met Instagram.

Bestedingen (beleids)communicatie

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D6.2 Communicatie	-1.386	-1.565	-1.325
<i>De bestedingen aan communicatie komen in totaal 179 onder begroting. Dit wordt voor 121 veroorzaakt door besparing op voorlichting aan studenten en ondernemers. Daarnaast vallen de personele kosten 93 lager uit door openstaande vacatures niet in zijn geheel of flexibel in te vullen. De afschrijvingskosten voor de website nba.nl zijn 35 hoger uitgevallen als gevolg van hogere investeringen in 2017 en een inkorting van de afschrijvingstermijn van 5 naar 3 jaar.</i>			

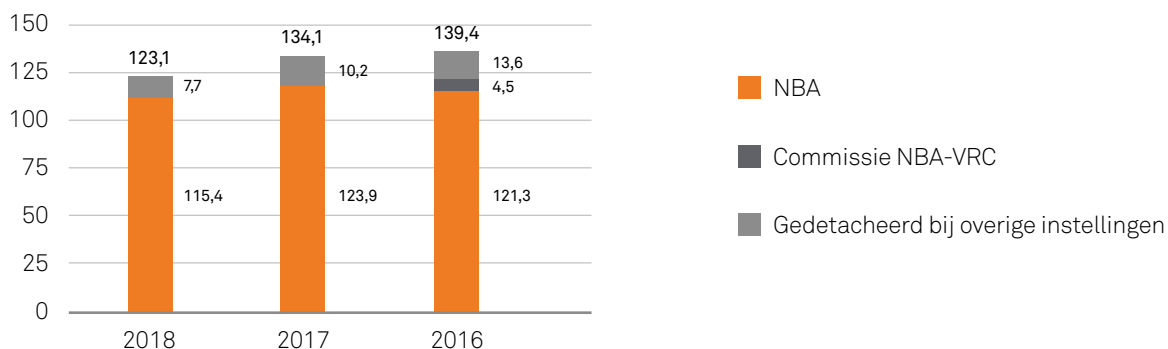
D6.3 Bedrijfsvoering

De NBA richt zich bij haar bedrijfsvoering op een zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoeren van haar taken; met kwalitatief goed personeel. Dit stelt hoge eisen aan de voorzieningen op het gebied van personeelszaken, facilitaire voorzieningen, ICT-infrastructuur, financiën, planning en control en ledenadministratie. De centrale ICT infrastructuur is naast het reguliere onderhoud in 2018 versterkt door de upgrade van de mailserver, een verbeterd WIFI netwerk, digitale verwerking van inkoopfacturen en het Business Intelligence platform.

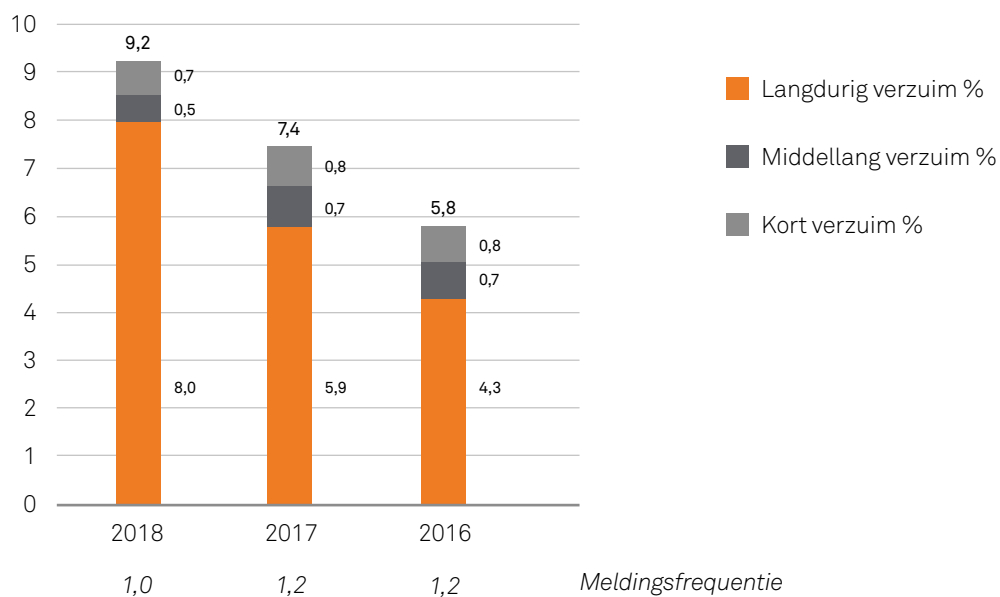
Binnen het pand aan de Antonio Vivaldistraat in Amsterdam heeft in 2018 een interne verhuizing plaatsgevonden, als gevolg waarvan de tweede verdieping helemaal leeg is komen staan, een besparing van 656 m². In 2019 zal de tweede bouwlaag verhuurd worden aan een derde partij. Daardoor dalen de huurkosten.

Het totaal aantal fte's (inclusief gelieerde organisaties) daalde met 11,0 fte van 134,1 (ultimo 2017) naar 123,1 (ultimo 2018). Ultimo 2018 bedraagt het totaal aantal fte's van de NBA ten behoeve van de gelieerde organisaties 7,7 (2017: 10,2). Het totaal aantal fte's werkzaam voor de NBA exclusief gelieerden komt daarmee ultimo 2018 uit op 115,4 fte, een daling van 8,5 fte ten opzichte van ultimo 2017.

Personeelsbezetting in fte per einde boekjaar

NBA-Ziekteverzuimcijfers

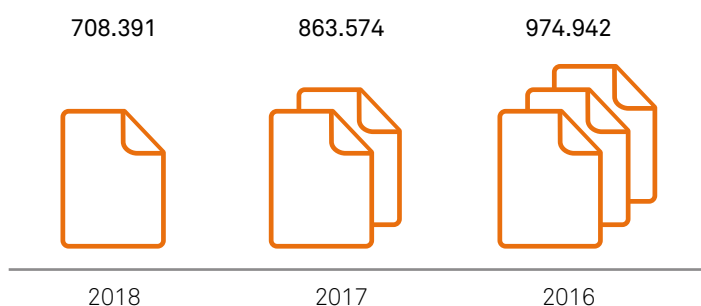

Het ziekteverzuimpercentage voor de NBA was in 2018: 9,2. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door langdurig zieken. Het landelijk ziekteverzuimpercentage lag in 2018 op: 4,4. Het verschil met de landelijke cijfers wordt volledig verklaard door het grote aandeel langdurig zieken. In de andere categorieën, middellang en kort verzuim is er een lichte daling waar te nemen.

MVO-beleid

De NBA heeft de laatste jaren ingezet op het terugdringen van het papierverbruik door digitalisering van de documentenstroom. Dit heeft ertoe geleid dat in 2018 het papierverbruik van de printers met 18% is gedaald.

Papierverbruik printers

Bestedingen bedrijfsvoering

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D6.3 Bedrijfsvoering	-6.845	-6.666	-6.567
<i>De bestedingen aan bedrijfsvoering betreffen de kosten voor HR, facilitair, ICT en Finance, planning en control. Per saldo zijn deze bestedingen 179 boven de begroting uitgekomen. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere uitvoeringskosten voor HR (215) en hogere kosten voor inhuur ter vervanging bij ziekte en externe ondersteuning (224). De afschrijvingskosten vielen 41 hoger uit. Dit wordt vooral veroorzaakt door de niet in de begroting opgenomen verkorting van de afschrijvingsperiode van investeringen in de technische infrastructuur van de websites. Deze hogere kosten worden deels gecompenseerd door diverse kostenbesparende maatregelen. Zo is onder andere door facilitair in totaal voor 172 bespaard op de uitvoeringskosten. ICT bespaarde 40 op onder meer kosten voor telefonie. Finance, planning en control had 93 lagere kosten als gevolg van kostenbesparing en vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren.</i>			

D6.4 Bijzondere Personeelskosten

De bijzondere personeelskosten bestaan uit advieskosten, transitievergoedingen en vergoedingen bij uitdiensttreding.

Bestedingen Bijzondere Personeelskosten

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D6.4 Bijzondere Personeelskosten	-371	-40	-225
<i>De bijzondere personeelskosten komen dit jaar 331 hoger uit dan begroot als gevolg van het inzetten van de transitie naar NBA 3.0. Hier is bij het opstellen van de begroting geen rekening mee gehouden.</i>			

D6.5 Transitie NBA

In 2018 is de transitie NBA ingezet om de organisatie klaar te maken voor de toekomst. De drie sporen cultuur, bedrijfsvoering en structuur zijn gericht op het creëren van een beroepsorganisatie 3.0 waarmee uitvoering gegeven kan worden aan de vernieuwingsagenda. De verdere ontwikkeling van NBA 3.0 zal in 2019 onderdeel van de vernieuwingsagenda zijn.

Bestedingen Transitie NBA

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D6.5 Transitie NBA	-306	-	-
<i>De transitie is in 2018 van start gegaan en was niet in de begroting van 2018 opgenomen. De kosten betreffen de activiteiten tot en met de strategiesessie in september. De daaruit voortgekomen vervolgacties zijn vanuit de afdelingen zelf georganiseerd of maken onderdeel uit van de vernieuwingsagenda.</i>			

D6.6 Kenniscentrum NEMACC

De NOvAA is in 2012 een samenwerking aangegaan met de Erasmus Universiteit Rotterdam. Deze samenwerking, onder de naam NEMACC, betreft een kenniscentrum gericht op de mkb-accountant. De samenwerking heeft voor een periode van zeven jaar jaarlijks 350 ter beschikking. Die overeenkomst is eind 2018 verlengd met de afspraak om de niet gebruikte gelden uit de eerdere afspraak alsnog in te zetten voor NEMACC. Daarbij is overeengekomen dat de niet bestede bedragen over de periode 2012-2017 in 2019 beschikbaar komen voor NEMACC.

Bestedingen Kenniscentrum NEMACC

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
D6.6 Kenniscentrum NEMACC	-329	-	-
<i>Dit jaar is er een dotatie gedaan voor de voorziening Kenniscentrum NEMACC. De dotatie betreft 329 van de in 2012 aan NEMACC toegezegde gelden die nog niet besteed waren en daarmee in de periode 2012-2017 teruggevloeid zijn naar de bestemmingsreserve. Met deze dotatie komt het bedrag weer ter beschikking voor NEMACC. De kosten worden bij de resultaatbestemming gedekt vanuit de bestemmingsreserve die bij de voorbereiding van de fusie van NIVRA en NOvAA per 1 januari 2011 was gevormd uit het Surplusvermogen van de NOvAA. Deze reserve staat ter beschikking van de AA's en wordt benut voor activiteiten ten behoeve van de mkb-accountant.</i>			

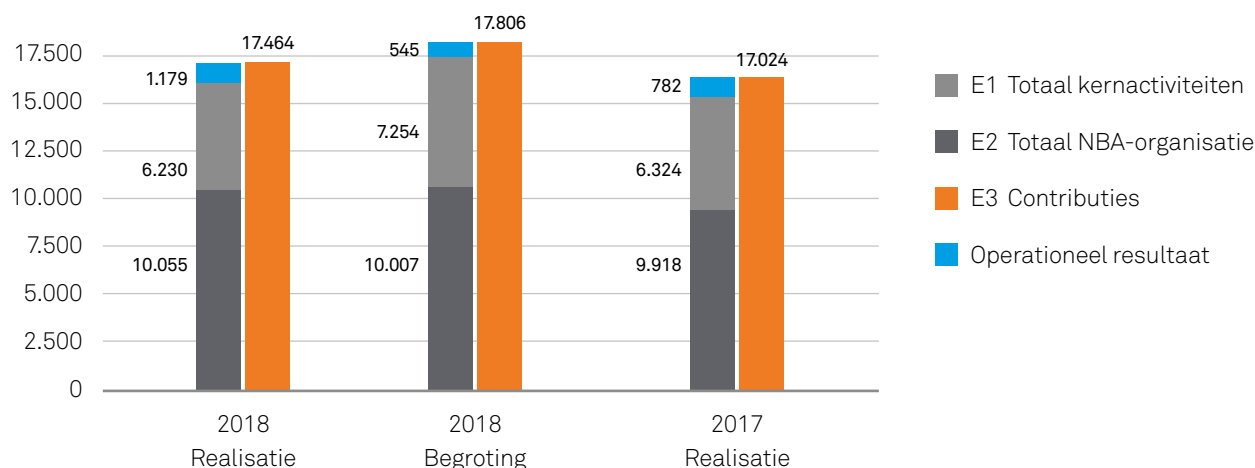
E | Resultaat per kernactiviteit

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)			
	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
C1 Visievorming	-74	-50	-185
C2 In het publiek belang en de veranderagenda	-505	-390	-472
D1 Beleidsvorming	-2.772	-2.896	-2.816
D2 Regelgeving	-1.594	-1.723	-1.515
D3 Kennis en ontwikkeling	-302	-884	-806
D4 Toezicht en toetsing	-16	-184	239
D5 Ledengroepen	-967	-1.127	-769
E1 Totaal kernactiviteiten	-6.230	-7.254	-6.324
D6 Beroepsorganisatie			
D6.1 Bestuur en directie	-1.824	-1.776	-2.026
D6.2 Communicatie	-1.386	-1.565	-1.325
D6.3 Bedrijfsvoering*	-6.845	-6.666	-6.567
E2 Totaal NBA-organisatie	-10.055	-10.007	-9.918
E3 Contributies	17.464	17.806	17.024
Operationeel resultaat	1.179	545	782
Kosten CEA en RJ	-839	-1.005	-884
Financieel resultaat	7	30	17
Overige resultaten	-832	-975	-867
Resultaat (excl. Bijz. personeelskosten en Transitie)	347	-430	-85
D6.4 Bijzondere Personeelskosten*	-371	-40	-225
D6.5 Transitie NBA	-306	-	-
Resultaat (incl. Transitie)	-330	-470	-310
D6.6 Kenniscentrum NEMACC**	-329	-	-
Resultaat (incl. NEMACC)	-659	-470	-310

* In eerdere publicatie jaarrapport 2017 was deze post inclusief de bijzondere personeelskosten. In dit overzicht zijn deze apart weergegeven onder "Bijzondere personeelskosten"

** De dotatie ten behoeve van de voorziening Kenniscentrum NEMACC is onttrokken aan de bestemmingsreserve die gevormd was uit het surplus-vermogen van de NOVAA.

Overzicht resultaat per kernactiviteit

E1 Kernactiviteiten

De kernactiviteiten zijn activiteiten die de NBA uitvoert om haar strategische doelstellingen te bereiken. Met een besteding van 6.230 aan kernactiviteiten, komen deze kosten dit jaar uit op 1.024 onder de begroting. Deze onderbesteding wordt gevormd door organisatiebrede kostenbesparing en de terughoudendheid met het inhuren van externe ondersteuning en invullen van openstaande vacatures. In totaal komen de personeelskosten voor de kernactiviteiten 579 lager uit dan begroot. Het totaal aan kosten en opbrengsten van deze kernactiviteiten komt 513 beter uit. De afschrijvingen die betrekking hebben op de kernactiviteiten komen 68 boven begroting als gevolg van de hogere kosten van de website nbaopleidingen.nl in 2017 en daarbij de verkorting van de afschrijvingstermijn van deze activa van vijf naar drie jaar, zoals in de toelichting op de balans is beschreven.

E2 NBA-organisatie

De kosten voor de NBA-organisatie betreffen de activiteiten van de beroepsorganisatie die we uitvoeren ten dienste van de kernactiviteiten. Het gaat hier om de besturing van de organisatie, de communicatie en bedrijfsvoering. Met een besteding van 10.055 komen deze kosten dit jaar 48 hoger uit dan begroot. Het totaal aan kosten en opbrengsten van de NBA-organisatie komt 83 beter uit. Daar tegenover komen de personeelskosten 55 hoger uit, met name als gevolg van de hogere kosten voor inhuur bij ziekte die aan Bedrijfsvoering worden toegerekend. De afschrijvingskosten komen 76 hoger uit dan begroot als gevolg van de hogere investeringen in 2017 aan de nieuwe website nba.nl in combinatie met de verkorte afschrijvingstermijn, zoals in de toelichting op de balans is beschreven.

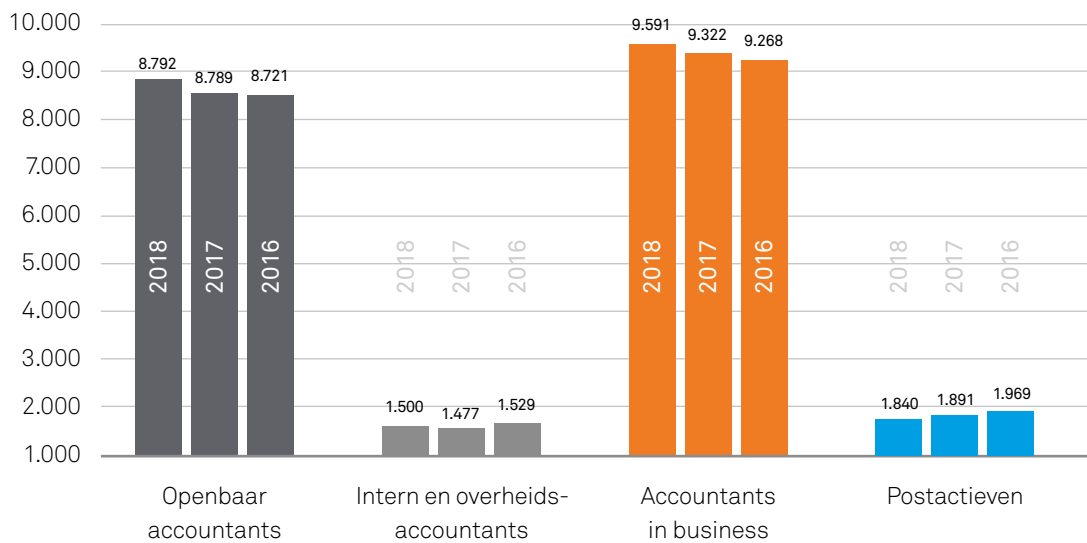
E3 Contributie

In het afgelopen jaar is het ledenaantal met 244 gestegen naar een ledenaantal van 21.723. Deze groei is met name het gevolg van de toename van het aantal trainees die de praktijkopleiding succesvol weten af te ronden. Het ledenaantal is met een gemiddelde groei van 0,33% over de periode 2013-2018 stabiel. Er waren twee positieve effecten op de contributie-opbrengsten. In de eerste plaats de ledengroei in 2018 en in de tweede plaats de indexatie van de contributietarieven. Met een contributie-opbrengst van 17.464 is er ten opzichte van 2017 een toename van 440. Ten opzichte van de begroting komen de opbrengsten 342 lager uit. De begroting ging uit van een snellere stijging van het aantal leden in 2017 en 2018 en een andere verdeling over de ledengroepen dan uiteindelijk gerealiseerd is.

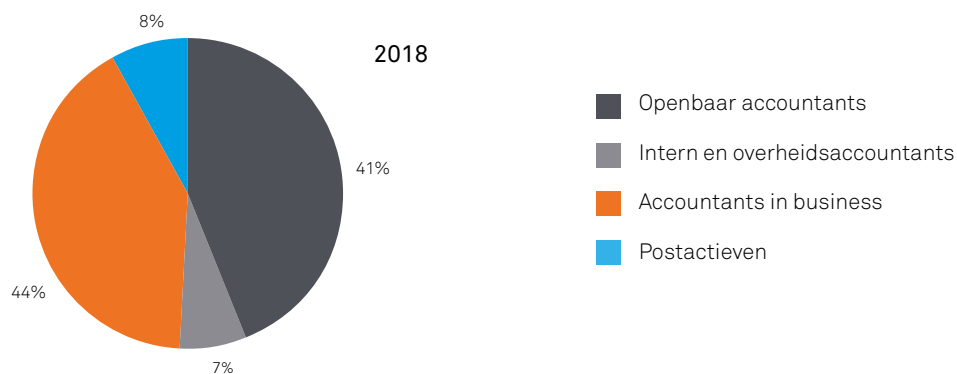
De ontwikkeling van de verdeling over de ledengroepen is vergelijkbaar met voorgaande jaren. De ledengroep 'accountants in business' vertegenwoordigt 44,1% van het totaal aantal leden (toename van 0,8%). Het deel 'openbaar accountants' neemt, ondanks de groei in het aantal leden, af met 0,4% naar 40,5%. Het deel aan 'intern en overheidsaccountants' blijft gelijk en het deel 'postactieven' daalt met 0,3% naar 8,5%.

Ontwikkeling ledengroepen

Aantal leden

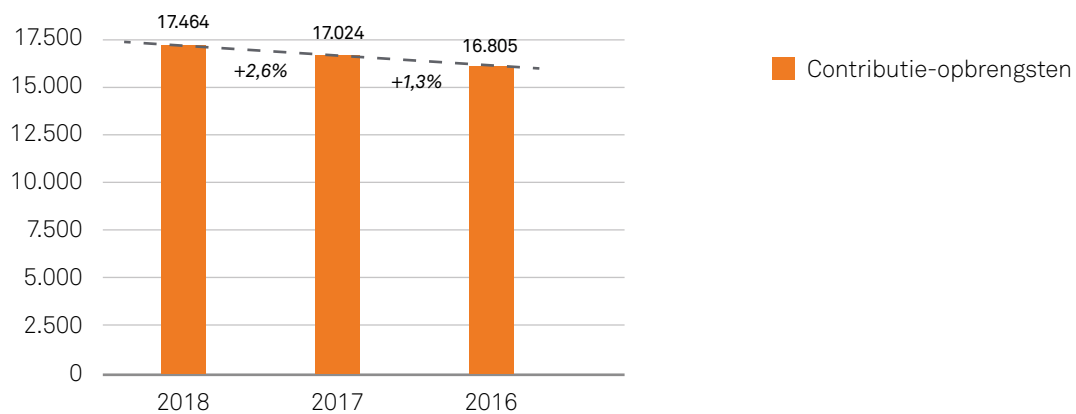

In procenten

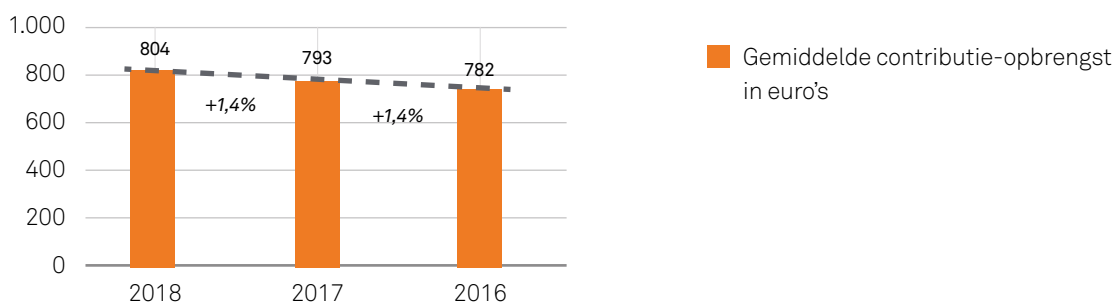

Ontwikkeling Contributie-opbrengsten

Contributie-opbrengsten

Gemiddelde contributie-opbrengst in euro's

E4 Resultaten en vermogen

Het operationeel resultaat komt uit op 1.179 en is daarmee 397 verbeterd ten opzichte van vorig jaar en 634 beter dan begroot. De transitie NBA (306) en bijzondere personeelskosten (371) als gevolg van de ontwikkeling naar NBA 3.0 waren slechts voor de reguliere jaarlijkse transitiekosten (40) in de begroting voor 2018 opgenomen. In totaal drukken deze kosten voor 677 op het resultaat. Door tijdig op deze ontwikkeling te reageren zijn deze extra kosten binnen de begroting geabsorbeerd. Door lagere kosten CEA en RJ (166) komt het totale resultaat inclusief transitie 140 beter uit op -330 ten opzichte van -470 begroot.

Na verwerking van de dotatie Kenniscentrum NEMACC, dat gedekt wordt door de hiervoor beschikbare bestemmingsreserve, komt het resultaat over 2018 uit op een tekort van 659.

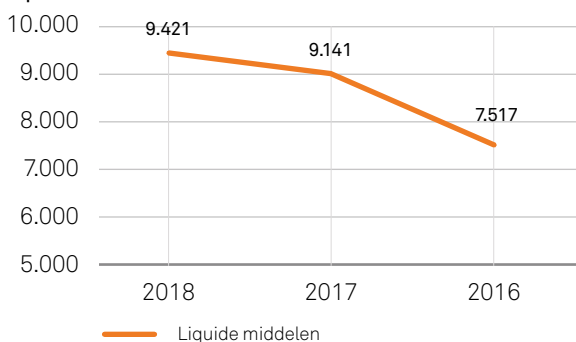
De ontwikkeling van het resultaat is in lijn met het streven naar een op lange termijn resultaatneutrale begroting.

Inclusief het tekort over 2018, komt het eigen vermogen uit op 7.796. Dit is ruim boven het vastgestelde minimum weerstandvermogen van 6.000. De solvabiliteit is ten opzichte van vorig jaar 1% verbeterd en komt uit op 55%. Deze financieel solide positie is voldoende om ook het tekort dat voor 2019 begroot is (323) en de beoogde investeringen als onderdeel van de vernieuwingsagenda te dekken.

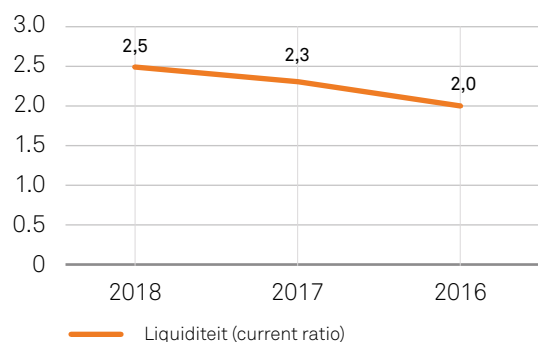
De liquide middelen zijn met 280 gestegen, voornamelijk als gevolg van het hoge aandeel aan afschrijvingen (956) als gevolg van de investeringen in de voorgaande jaren ten opzichte van de nieuwe investeringen die dit jaar zijn gedaan (210). De liquiditeitspositie, met een current ratio van 2,5, is verbeterd ten opzichte van vorig jaar.

Zowel de vermogenspositie als de liquiditeitspositie geven voldoende ruimte om de toekomstige strategie met eigen middelen te realiseren.

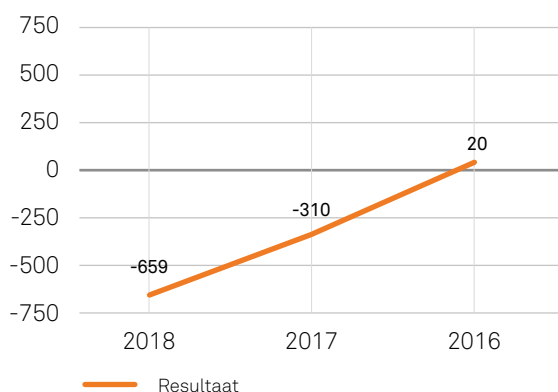
Liquideiteit

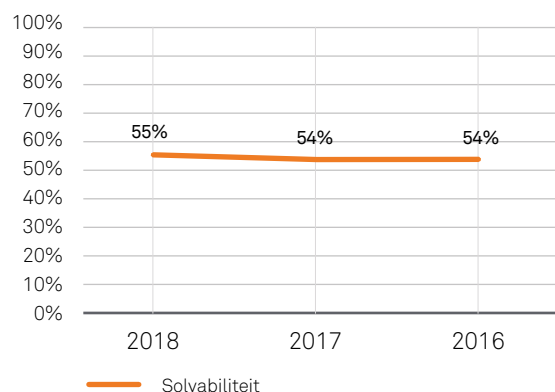
Current ratio

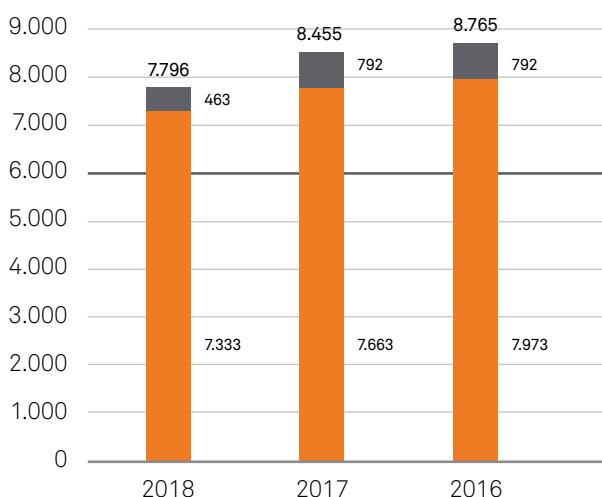
Resultaat

Solvabiliteit

Vermogen

Weerstandsvermogen

E5 Risicomanagement en interne beheersing

Risicomanagement

Met het afronden van het visieproces en het uitvoeren van de vernieuwingsagenda ontstaat er een nieuwe organisatie-structuur en een nieuw strategisch kader. Hierbij wordt verder vormgegeven aan NBA 3.0 en wordt er gewerkt aan een nieuwe governance. Deze ontwikkelingen hebben ook impact op de wijze waarop NBA haar risicomanagement verder zal inrichten. Met het ontwikkelen van de nieuwe governance zal er aandacht zijn voor de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden rond het risicomanagement. Dit zal vervolgens de basis zijn voor de strategische risico analyse en risk appetite van de NBA, waarmee het risico bewustzijn verder wordt vormgegeven.

Interne beheersing

Rekening houdend met de beperkingen die noodzakelijkerwijs verbonden zijn aan alle interne risicobeheersings- en risicocontrolesystemen, geven de systemen van de NBA aan de directie en het algemeen bestuur een redelijke mate van zekerheid dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat en dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de toestand op balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar. Op onderdelen in de interne beheersing omtrent de bedrijfsvoering implementeert de NBA verbeteringen, onder meer door inzet van automatisering. Dit is aanmerking genomen, hebben de risicobeheersings- en controlesystemen in het verslagjaar naar behoren gewerkt. Er zijn uit rapportages en de vervolgstappen van de implementatie van het risicomanagement geen indicaties dat deze systemen in het lopende verslagjaar niet naar behoren zullen werken.

II. JAARREKENING 2018

A | Balans per 31 december 2018

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

Actief

	31 december 2018	31 december 2017
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)		
Websites en software	720	1.123
Materiële vaste activa (2)		
Bouwkundige aanpassingen huurpand	588	759
Andere vaste bedrijfsmiddelen	380	550
	968	1.309
Som der vaste activa	1.688	2.432
Vlottende activa		
Vorraden (3)	5	4
Vorderingen (4)		
Debiteuren	1.379	2.040
Overlopende activa en overige vorderingen	1.785	2.033
	3.164	4.073
Liquide middelen (5)	9.421	9.141
Som der vlottende activa	12.590	13.218
Totaal	14.278	15.650

Passief

	31 december 2018		31 december 2017	
Eigen vermogen (6)				
Algemene reserve	7.333		7.663	
Bestemmingsreserve	463		792	
		7.796		8.455
Voorzieningen (7)				
Voorziening Kenniscentrum NEMACC	292		350	
Overige voorzieningen	586		453	
		878		803
Langlopende schulden (8)		513		711
Kortlopende schulden (9)				
Crediteuren	1.394		1.441	
Belastingen en premies	720		834	
Overlopende passiva	2.977		3.406	
		5.091		5.681
Totaal		14.278		15.650

B | Staat van baten en lasten over 2018

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten (10)			
Contributies en inschrijfgeld	17.464	17.806	17.024
NBA Opleidingen	5.016	5.970	5.592
Educatie en Praktijkopleidingen	1.890	1.455	1.977
Toezicht en Kwaliteit	1.839	2.046	2.025
Kennistoets	1	-	271
Uitgeverij	455	338	487
	9.201	9.809	10.352
Overige opbrengsten	1.140	1.032	1.231
Som der baten	27.805	28.647	28.607
Lasten (11)			
Kosten directe activiteiten beroepsuitoefening	5.989	6.982	7.011
Personeelskosten	14.459	14.557	14.528
Afschrijvingen en waardeverminderingen	956	813	841
Algemene- en huisvestingskosten	2.929	3.210	3.191
Kosten bestuurlijke organisatie (incl. CEA en RJ)	2.352	2.414	2.619
Toekomst Accountancy	219	80	297
MCA	360	360	360
Ledengroepen	337	432	203
Dag van de Financial (voorheen NBA-VRC)	115	145	78
Beroepsontwikkeling en Beleid	92	134	72
Regelgeving	228	304	241
Ledenservice en Communicatie	1.027	1.038	1.076
Transitie NBA	306	-	-
Kenniscentrum NEMACC	329	-	-
Som der lasten	29.698	30.469	30.517
Doorberekende kosten	-1.227	-1.322	-1.583
Operationele lasten	28.471	29.147	28.934
Saldo baten en lasten	-666	-500	-327
Financieel resultaat (12)	7	30	17
RESULTAAT BOEKJAAR	-659	-470	-310
Verdeling van het resultaat			
Algemene reserve	-330	-470	-310
Bestemmingsreserve	-329	-	-
	-659	-470	-310

C | Kasstroomoverzicht over 2018

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	2018	2017
Saldo bedrijfsactiviteiten NBA	- 659	- 310
Aanpassingen:		
Afschrijvingen en waardeverminderingen	956	841
Mutatie NEMACC-voorziening	-58	-350
Mutatie overige voorzieningen	133	-16
	1.031	475
Veranderingen in werkkapitaal		
Mutatie voorraden	-1	-
Mutatie vorderingen	909	-401
Mutatie schulden	-788	127
	120	-274
Kasstroom uit operationele activiteiten	492	-109
Investerings in materiële vaste activa	-202	-114
Investerings in immateriële vaste activa	-10	-553
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	2.400
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-212	1.733
	280	1.624
	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	280	1.624
Netto-kasstroom (mutatie liquide middelen)	9.141	7.517
Liquiditeitspositie primo boekjaar	9.421	9.141
Liquiditeitspositie ultimo boekjaar		

D | Toelichting op de balans per 31 december 2018 en de staat van baten en lasten over 2018

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

D.1 Toelichting algemeen

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie ("PBO") en is feitelijk gevestigd op Antonio Vivaldistraat 2-8 te Amsterdam (postcode 1083 HP) en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 56874987.

Activiteiten

De activiteiten van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants ("NBA") bestaan voornamelijk uit:

- Beschermen van de titels RA en AA die de accountants mogen hanteren en bevorderen van een goede beroepsuitoefening door:
 - het opstellen en handhaven van heldere gedrags- en beroepsregels voor alle accountants;
 - toetsing;
 - permanente educatie;
- Bewaken van de kwaliteit van het accountantsberoep en stimuleren van de ontwikkeling van het vakgebied;
- Zorgdragen voor de praktijkopleiding als onderdeel van de opleiding tot accountant.

Algemene grondslagen

De NBA is volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving te kenmerken als organisatie zonder winststreven. De jaarrekening is daarom opgesteld in overeenstemming met de door de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving uitgegeven Richtlijn 640. Voor de NBA is leidend dat het jaarrapport de informatie verschaft over de financiële positie, resultaten en wijzigingen in de financiële positie van de NBA, die voor haar leden nodig is voor de beoordeling van het gevoerde beleid.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling op basis van continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de publiekrechtelijke organisatie.

Vergelijkende cijfers en begroting

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen indien opgenomen in de desbetreffende paragrafen. De ter vergelijking opgenomen bedragen in de balans en de staat van baten en lasten, alsmede in de toelichtingen, zijn gebaseerd op de jaarrekening van het voorgaande jaar en de herziene begroting van het onderhavige jaar.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde hiervan. Uitgaven voor ontwikkelkosten en aanpassingskosten van software worden geactiveerd als onderdeel van de verkrijgingsprijs. De afschrijvingen vangen aan vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikname en worden lineair berekend over de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. De afschrijvingen vangen aan vanaf het moment van ingebruikname. De niet aan de bedrijfsactiviteiten dienstbare activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De NBA beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voorraden

De voorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en na eerste verwerking tegen geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Pensioenregelingen

De huidige pensioenregeling van de NBA is op basis van beschikbare premie. Hierop zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op contractuele basis premies aan verzekeringsmaatschappijen betaald door

de NBA. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Lang- en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en na eerste verwerking tegen geamortiseerde kostprijs. Schulden met een resterende looptijd langer dan een jaar worden opgenomen onder de langlopende schulden.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten

De baten omvatten de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de baten geheven belastingen. Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Lasten

Onder de lasten worden verstaan de uitgaven die voortvloeien uit de in het verslagjaar ontvangen diensten en gekochte goederen alsmede de uitgaven die ten laste van het jaar komen, en die niet direct aan de kostprijs van de geleverde goederen en diensten zijn toe te rekenen en die betrekking hebben op de wettelijke taak van de organisatie.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. De NBA heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Bijzondere posten/posten uit voorgaande jaren

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale, niet-incidentele bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de analyse en vergelijkbaarheid van de resultaten afzonderlijk toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post. Hierbij worden tevens baten en lasten die aan een ander boekjaar moeten worden toegerekend naar aard en omvang toegelicht.

Financiële baten en lasten

Rentebaten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De NBA heeft geen significante concentraties van kredietrisico. De NBA maakt voor de liquide middelen gebruik van meerdere banken. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A- S&P-rating hebben.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In vergelijking tot de indirecte methode biedt de directe methode niet meer inzicht in de kasstromen van de NBA gezien het type organisatie en de aard van de activiteiten. In het kasstroomoverzicht opgenomen liquide middelen bestaan uit geldmiddelen.

D.2 Toelichting op de balans

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

1 Immateriële vaste activa

	Websites	HRA	Software	Onderhan- den werk	Totaal
Afschrijvingsperiode	3 jr	3 jr	3 - 5 jr	-	-
Boekwaarde 1 januari 2018	577	3	528	15	1.123
Investerings boekjaar	-	-	-	25	25
Activering onderhanden werk	-	-	-	-15	-15
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-192	-3	-218	-	-413
Boekwaarde 31 december 2018	385	-	310	25	720
Cumulatief:					
Aanschafwaarde	637	253	1.092	25	2.007
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-252	-253	-782	-	-1.287
Boekwaarde 31 december 2018	385	-	310	25	720

Software wordt afhankelijk van de aard van de investering in 3 of 5 jaar afgeschreven. Het onderhanden werk (25) bestaat uit de uitgaven voor het project Tweestapsverificatie. Hierop wordt afgeschreven op het moment dat deze software in gebruik wordt genomen. Het geactiveerde onderhanden werk (15) betreffen de investeringen als onderdeel van de projecten Business Intelligence en Digitalisering inkoop. Deze zijn na de oplevering in 2018 opgenomen onder Hardware en ICT infrastructuur, onderdeel van de Materiële vaste activa.

2 Materiële vaste activa

	Bouwkundige aanpassingen huurpand	Kantoor- inventaris en machines	Hardware en ICT infra- structuur	Totaal
Afschrijvingsperiode	6 - 13 jr	5 - 10 jr	3 - 5 jr	-
Boekwaarde 1 januari 2018	759	156	394	1.309
Investerings boekjaar	49	13	140	202
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-220	-74	-249	-543
Boekwaarde 31 december 2018	588	95	285	968
Cumulatief:				
Aanschafwaarde	2.548	1.082	2.344	5.902
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.960	-987	-2.059	-4.934
Boekwaarde 31 december 2018	588	95	285	968

De investeringen (49) in bouwkundige aanpassingen huurpand, betreft de verbouwing als gevolg van de verhuizing van de werkplekken van de 2e verdieping van het pand naar de 1e verdieping. Deze kosten worden afgeschreven over de resterende looptijd van het huurcontract.

De investeringen (140) in hardware en ICT infrastructuur betreffen het programma van vervanging van computers, het up-to-date houden van de IT-infrastructuur en de investeringen in het business intelligence (BI) platform en digitalisering van inkoop.

3 Voorraden

	31 december 2018	31 december 2017
HRA	4	3
Overige voorraad	1	1
	5	4

Op 31 december 2018 zijn er nog 476 HRA-bundels in voorraad. De overige voorraad bestaat uit gevelborden ten behoeve van verkoop aan accountantskantoren.

4 Vorderingen

Debiteuren

Contributie	53	156
NBA Opleidingen	539	684
Toezicht en kwaliteit	482	658
Educatie en praktijkopleiding	132	192
HRA	51	64
Evenementen	69	95
PE-registratie	4	25
Kennistoets	-	139
Overige vorderingen	195	298
	1.525	2.311
Voorziening voor oninbaarheid	-146	-271
Totaal Debiteuren	1.379	2.040

Het totaal debiteuren is na aftrek van de voorziening voor oninbaarheid ten opzichte van 2017 met 661 gedaald. De daling is het gevolg van de lagere opbrengsten bij Toezicht en kwaliteit en NBA opleidingen. Daarnaast is een actiever debiteurenbeleid gevoerd dat heeft geleid tot een snellere betaling van openstaande vorderingen. Als gevolg van dit beleid is het saldo openstaande vorderingen afgenomen en is de voorziening voor oninbaarheid verlaagd.

	2018	2017
Mutaties voorziening voor oninbaarheid		
Saldo per 1 januari	271	262
Vrijval/dotatie verslagperiode	-83	20
	188	282
Afboekingen debiteuren	-42	-11
Saldo per 31 december	146	271

De voorziening voor oninbaarheid wordt opgebouwd aan de hand van de ouderdom van de openstaande posten ouder dan 90 dagen. De daling van de voorziening voor oninbaarheid is het gevolg van een lager debiteurensaldo eind 2018 ten opzichte van eind 2017 en een actiever beleid op openstaande posten. Hierdoor zijn weliswaar meer afboekingen gedaan, maar is ook het totale risico in de portefeuille afgenomen. In totaal is de voorziening met 125 afgenomen. Er blijft een stabiel bestand betreffende juridische procedures welke doorgaans een langlopend traject kennen.

	31 december 2018	31 december 2017
Overlopende activa en overige vorderingen		
Depotbedragen	37	48
Nog te factureren opbrengsten	617	410
Te vorderen interest	7	17
Vooruitbetaalde kosten	677	1.071
Vorderingen gelieerde organisaties	364	369
Overige overlopende activa	83	118
	<u>1.785</u>	<u>2.033</u>

De vooruitbetaalde kosten bestaan onder andere uit huur (318) en licentie- en onderhoudskosten automatisering (195). De vorderingen gelieerde organisaties bevat nog te factureren afrekeningen en een voorschotbetaling aan de CEA (355).

5 Liquide middelen

Betaalrekeningen	2.167	1.061
Spaarrekeningen en deposito's	7.254	8.080
	<u>9.421</u>	<u>9.141</u>

Het saldo liquide middelen is met 280 gestegen. Deze toename is het gevolg van een positieve kasstroom uit operationele activiteiten van 492 met daar tegenover 212 aan investeringen. Van het saldo liquide middelen is 250 niet opvraagbaar als gevolg van een afgegeven bankgarantie.

6 Eigen Vermogen

	2018	2017
Algemene reserve NBA per 1 januari	7.663	7.973
Resultaatbestemming boekjaar	-330	-310
Stand per 31 december	<u>7.333</u>	<u>7.663</u>
Bestemmingsreserve per 1 januari	792	792
Resultaatbestemming boekjaar	-329	-
Stand per 31 december	<u>463</u>	<u>792</u>
	<u>7.796</u>	<u>8.455</u>

De Bestemmingsreserve is een reserve die bij de voorbereiding van de fusie van NIVRA en NOvAA per 1 januari 2011 is gevormd uit het Surplus-vermogen van de NOvAA. Deze reserve staat ter beschikking van de AA's en wordt benut voor activiteiten ten behoeve van de mkb-accountant. Er is nog geen besluit genomen over hoe het resterende saldo (463) wordt ingezet.

De dotatie (329) die dit jaar gedaan is ten behoeve van de voorziening Kenniscentrum NEMACC wordt bij de resultaatbestemming gedekt vanuit de bestemmingsreserve.

7 Voorzieningen

	2018	2017
Voorziening Kenniscentrum NEMACC		
Stand per 1 januari	350	700
Dotatie verslagperiode	329	-
Uitkeringen t.l.v. /vrijval voorziening	-387	-350
Stand per 31 december	292	350

De NOvAA is in 2012 een samenwerking aangegaan met de Erasmus Universiteit Rotterdam. Deze samenwerking, onder de naam NEMACC, betreft een kenniscentrum gericht op de mkb-accountant. De samenwerking heeft voor een periode van zeven jaar jaarlijks 350 ter beschikking. Dit jaar is overeengekomen dat de niet bestede bedragen over de periode 2012-2017 in 2019 beschikbaar komen voor NEMACC. Deze dotatie van 329 zal bij de resultaatbestemming gedekt worden vanuit de bestemmingsreserve.

Overige voorzieningen

Voorziening jubileumregeling		
Stand per 1 januari	399	401
Dotatie verslagperiode	201	61
Uitkeringen t.l.v. /vrijval voorziening	-55	- 63
Stand per 31 december	545	399

De voorziening jubileumregeling betreft toekomstige uitbetalingen aan personeel die 12,5, 25 of 35 jaar in dienst zijn. Daarnaast wordt voorzien voor toekomstige uitbetalingen van pensioen gratificaties. Dit jaar is de berekeningsmethodiek voor de voorziening herzien zodat de opbouw beter aansluit op de uiteindelijke uitkering. Deze herziening heeft geleid tot een extra dotatie van 158 ter dekking van de toekomstige uitbetalingen.

Voorziening personeel reeds uit dienst

Stand per 1 januari	54	68
Uitkeringen t.l.v. /vrijval voorziening	-13	-14
Stand per 31 december	41	54

Aan een aantal oud-medewerkers wordt nog een aantal jaren een aanvulling op hun uitkering wegens arbeidsongeschiktheid betaald, conform de arbeidsvoorwaarden van het NIVRA. Deze regeling dateert van vóór de fusiedatum.

Totaal overige voorzieningen	586	453
-------------------------------------	-----	-----

8 Langlopende schulden

	31 december 2018	31 december 2017
Vooruit-gefactureerde bedragen	513	711

Het saldo betreft vooruit-gefactureerde bijdragen praktijkopleidingen voor de jaren 2020, 2021 en 2022. De afname heeft betrekking op het lagere aantal inschrijvingen 2017 en 2018 ten opzichte van 2015 en 2016.

9 Kortlopende schulden

	31 december 2018	31 december 2017
Crediteuren	1.394	1.441
Belastingen en premies		
Omzetbelasting	18	77
Loonheffing en sociale verzekeringen	702	757
	720	834
Overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	1.590	1.683
Vooruitgefactureerde bedragen	926	1.136
Overige overlopende passiva	461	587
	2.977	3.406
Totaal kortlopende schulden	5.091	5.681

De nog te betalen kosten betreffen voornamelijk cursuskosten, kosten voor de praktijkopleidingen, transitievergoedingen en opgebouwd vakantiegeld. De vooruitgefactureerde bedragen hebben betrekking op bijdragen praktijkopleidingen en cursussen. In de overige overlopende passiva zit een reservering voor niet opgenomen vakantiedagen.

D.3 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurcontracten

Voor het kantoorpand aan de Antonio Vivaldistraat 2-8 in Amsterdam is per maart 2008 een 15-jarig huurcontract aangegaan. De huursom wordt jaarlijks geïndexeerd en bedroeg 1.077 in 2018 (2017: 1.065).

Bankgarantie

Er is een bankgarantie van 250 afgegeven voor de huurverplichtingen van het NBA-pand in Amsterdam.

Leasecontracten

De NBA heeft per eind december 2018 lopende operationele leasecontracten voor kopieer- en printerapparatuur en voor 12 auto's, waaronder een aantal hybride wagens. De totale verplichting van deze leasecontracten bedraagt 321. Van deze verplichting valt 156 binnen één jaar en 165 tussen één en vier jaar. De looptijd van de verplichtingen is verschillend, maar bedraagt nog maximaal 4 jaar.

Vennootschapsbelastingplicht

Het overleg van de NBA met de Belastingdienst medio 2018 heeft geleid tot een standpunt van de Belastingdienst. De belastingdienst is tot de conclusie gekomen dat zij het aannemelijk acht dat de NBA met geen enkele activiteit structureel winst behaalt en dat de NBA met haar activiteiten niet voldoet aan het winstoogmerk en dat er derhalve geen onderneming in fiscale zin wordt gedreven. De NBA dient jaarlijks te beoordelen of er wijzigingen hebben plaatsgevonden die kunnen leiden tot een andere conclusie.

Rechtszaken

Per balansdatum is er een lopende tuchtrechtzaak tegen voormalig NBA bestuurders waar in 2019 mogelijk nog kosten voor juridische ondersteuning uit voortvloeien voor de eventuele behandeling in hoger beroep.

D.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die in deze jaarrekening vermelding behoeven.

D.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

10 Baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Contributies en inschrijfgelden			
Ontvangen contributies	17.251	17.620	16.863
Inschrijfgelden	213	186	161
	<u>17.464</u>	<u>17.806</u>	<u>17.024</u>

De contributies en inschrijfgelden zijn 440 hoger dan vorig jaar, als gevolg van een toename van het aantal leden en de indexerings van de contributietarieven. De contributies en inschrijfgelden zijn echter 342 lager dan begroot. Het ledenaantal per eind 2018 is lager dan het ledenaantal dat het uitgangspunt was in de begroting.

Ledenaantallen	RA	AA	Totaal
Leden per contributiegroep 31-12-2017			
Openbaar accountants	4.506	4.283	8.789
Intern en overheidsaccountants	1.358	119	1.477
Accountants in business	7.894	1.428	9.322
Postactieven	1.476	415	1.891
	<u>15.234</u>	<u>6.245</u>	<u>21.479</u>
Leden per contributiegroep 31-12-2018			
Openbaar accountants	4.548	4.244	8.792
Intern en overheidsaccountants	1.380	120	1.500
Accountants in business	8.147	1.444	9.591
Postactieven	1.435	405	1.840
	<u>15.510</u>	<u>6.213</u>	<u>21.723</u>
Mutatie-overzicht leden in aantallen			
Totaal aantal leden op 31 december 2017			21.479
Aanmeldingen boekjaar			728
Uitschrijvingen boekjaar			-484
Totaal aantal leden op 31 december 2018			<u>21.723</u>

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
NBA Opleidingen			
Opbrengsten	5.016	5.970	5.592
Kosten	-3.124	-4.081	-3.890
Brutomarge	<u>1.892</u>	<u>1.889</u>	<u>1.702</u>

De opbrengsten van NBA-Opleidingen zijn 954 lager dan begroot, met name door minder inschrijvingen. Door in reactie hierop extra te sturen op de bezettingsgraad en de kosten is de brutomarge dit jaar, ondanks de fors lagere opbrengsten conform begroting. De brutomarge is daarmee ook, ondanks de lagere opbrengsten, hoger uitgekomen dan 2017.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Educatie en Praktijkopleidingen			
Opbrengsten	1.890	1.455	1.977
Kosten	-969	-724	-1.171
Brutomarge	921	731	806

Door het niet continueren van de simulatieopdrachten komen de opbrengsten ten opzichte van 2017 lager uit. Aangezien deze simulatieopdrachten geen bijdrage aan de brutomarge leverden, blijft de brutomarge op peil. Door het hoge aantal nieuwe inschrijvingen in de afgelopen jaren, profiteren we dit jaar van een stijging in de opbrengsten met bijbehorende positief effect op de brutomarge.

Toezicht en Kwaliteit

Opbrengsten	1.839	2.046	2.025
Kosten	-1.452	-1.708	-1.495
Brutomarge	387	338	530

Per saldo hebben de toetsingsactiviteiten 49 meer bijgedragen dan begroot. De opbrengst toetsingen is lager dan begroot, de bijbehorende kosten voor toetsingen komen daarmee ook lager uit dan begroot. Net als vorig jaar is het beleid erop gericht om de dialoog op te zoeken met kantoren die de uitslag of werkwijze van toetsers ter discussie stellen. Hierdoor is er wederom aanzienlijk bespaard op de juridische kosten.

Kennistoets

Opbrengsten	1	-	271
Kosten (exclusief personeel en bureaunkosten)	-12	-	-55
Brutomarge	-11	-	216

Dit jaar was er geen verplichte kennistoets. De gemaakte kosten betreffen het gebruik van de toets software ter afwikkeling van de kennistoets uit 2017 en beschikbaar houden hiervan voor toekomstige kennistoetsen.

Uitgeverij

Opbrengsten	455	338	487
Kosten	-432	-469	-400
Brutomarge	23	-131	87

In totaal komt de brutomarge van de uitgeverij op 154 boven begroting uit. De belangrijkste activiteiten van de uitgeverij zijn de verkoop van de HRA en de publicaties. De opbrengsten van de HRA zijn hoger dan begroot doordat er meer HRA's verkocht zijn dan begroot. Daarnaast zijn ook de advertentieopbrengsten hoger dan begroot. Door de inzet van interne capaciteit zijn de redactiekosten lager uitgekomen dan begroot.

Overige opbrengsten

Evenementen	636	535	661
Erkenning opleidingsinstituten	482	450	466
Koninginnegracht huuropbrengst	-	-	57
Overige opbrengsten	22	47	47
	1.140	1.032	1.231

De evenementen bestaan uit de Accountantsdag, de Dag van de Financial en overige ledenbijeenkomsten.

De Accountantsdag 2018 telde 1.444 bezoekers (1.351 in 2017), de Dag van de Financial had 397 bezoekers (513 in 2017).

De overige opbrengsten zijn samengesteld uit sponsoring en detachering.

11 Lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Personeelskosten			
Salarissen en inhuur (binnen formatie)	9.697	10.314	9.940
Sociale lasten	1.379	1.424	1.441
Pensioenpremies	1.595	1.635	1.551
Totaal salarissen, inclusief sociale lasten en pensioenpremie	12.671	13.337	12.932
Reis- en onkostenvergoedingen	575	602	655
Verzuimvervanging/inhuur extern personeel	170	10	147
Studiekosten, congressen en seminars	102	200	158
Advieskosten	50	30	62
Overige personeelskosten	891	342	574
Totaal volgens staat van baten en lasten	14.459	14.557	14.528
Doorbelaste personeelskosten gelieerden/projecten	-839	-961	-1.110
Personeelskosten NBA	13.620	13.596	13.418

Ten opzichte van 2017 zijn, ondanks de verhoging door indexering (1,5%) en periodieken, de salarissen inclusief sociale lasten en pensioenpremie gedaald door het niet vervangen van vertrekkende medewerkers.

Het totaal aantal fte's (inclusief gelieerde organisaties) daalde met 11,0 fte van 134,1 (ultimo 2017) naar 123,1 (ultimo 2018). Ultimo 2018 bedraagt het totaal aantal fte's van de NBA ten behoeve van de gelieerde organisaties 7,7 (2017: 10,2). De daling bij de gelieerde organisaties is in lijn met de fte begroting van deze gelieerde organisaties. Daarnaast is een openstaande vacature niet ingevuld. Het totaal aantal fte's werkzaam voor de NBA exclusief gelieerden komt daarmee ultimo 2018 uit op 115,4 fte, een daling van 8,5 fte ten opzichte van ultimo 2017.

De overige personeelskosten zijn met 549 boven de begroting uitgekomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door transitievergoedingen en vergoeding bij uitdiensttreding. Deze kosten komen als gevolg van het inzetten van de transitie naar NBA 3.0 uit op 311 boven begroting. Daarnaast is de reservering voor niet opgenomen vakantiedagen verhoogd, waar een verlaging was begroot. Deze komt daarmee 114 boven begroting. De methode voor berekening van de benodigde jubileumvoorziening is aangepast, zodat de opbouw beter aansluit op de uiteindelijke uitkering. Het effect van deze aanpassing is in 2018 genomen en zorgt (samen met de reguliere dotatie) voor een verschil ten opzichte van de begroting van 131.

Afschrijvingen en waardeverminderingen

Bouwkundige aanpassingen huurpand	220	231	213
Automatisering	249	245	223
Inventaris	74	79	105
Immateriële vaste activa	413	258	300
	956	813	841

De afschrijvingen voor de bouwkundige aanpassing huurpand, automatisering en inventaris zijn conform begroting. De afschrijvingen van de immateriële vaste activa zijn hoger dan begroot doordat de uiteindelijke investeringen in de websites die eind 2017 in gebruik zijn genomen hoger zijn uitgevallen dan ten tijde van de begroting bekend was. Daarnaast is ervoor gekozen om, gezien de beoogde gebruiksduur, deze websites af te schrijven in 3 jaar, waar bij de begroting nog uitgegaan werd van een afschrijving over 5 jaar.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Algemene- en huisvestingskosten			
Huur kantoorruimte en energie	1.233	1.252	1.197
Kantoorkosten incl. porti	219	394	290
Onderhoud, beveiliging en verzekering	196	237	288
Koninginnegracht	-	-	4
Overige en doorbelaste huisvestingskosten	340	354	342
Automatisering en internet technisch	941	973	1.070
	<u>2.929</u>	<u>3.210</u>	<u>3.191</u>

In totaal zijn de algemene- en huisvestingskosten 281 onder de begroting uitgekomen. De besparingen liggen met name op het terrein van de kantoorkosten en facilitair. Door actief te sturen op de kosten voor energie, kantoorkosten incl. porti, onderhoud en beveiliging, komen deze kosten samen 235 onder de begroting uit. In de kantoorkosten zit ook de vrijval van de voorziening voor oninbaarheid verwerkt die 88 beter dan begroot is uitgekomen als gevolg van een actiever debiteuren-beleid. De kosten voor automatisering en internet technisch komen 32 onder begroting uit door de keuze voor een nieuwe telecomprovider en door actief in te zetten op de uitfasering van legacy systemen.

Kosten bestuurlijke organisatie (incl. CEA en RJ)

Bestuursvergoedingen	<u>244</u>	<u>236</u>	<u>244</u>
Commissies, afdelingen en Raad van Advies	194	222	204
Internationale en nationale lidmaatschappen	828	799	837
Advies- en projectkosten, accountant en overig	<u>247</u>	<u>152</u>	<u>450</u>
	<u>1.269</u>	<u>1.173</u>	<u>1.491</u>
CEA	710	870	776
Raad voor de Jaarverslaggeving	<u>129</u>	<u>135</u>	<u>108</u>
	<u>839</u>	<u>1.005</u>	<u>884</u>
	<u>2.352</u>	<u>2.414</u>	<u>2.619</u>

De totale kosten bestuurlijke organisatie, inclusief CEA en RJ komen uit op 62 onder begroting. De internationale en nationale lidmaatschappen komen uit op 29 boven de begroting als gevolg van het niet in de begroting opgenomen lidmaatschap van MKB Nederland. De Advies- en projectkosten, accountant en overig komen 95 boven begroting uit. Dit is met name het gevolg van de kosten die gemaakt zijn voor het creëren van de NBA 3.0 organisatie en de ontwikkeling van de nieuwe governance als onderdeel van de plannen uit de vernieuwingsagenda waar pas vanaf 2019 voor begroot is. Onderdeel van de NBA-begroting zijn de kosten voor de Commissie Eindtermen Accountancyopleidingen (CEA) en het NBA-aandeel van de kosten van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ). Zowel de CEA als de RJ zijn onafhankelijk functionerende organisaties met een zelfstandige begroting. De NBA heeft weinig tot geen invloed op de hoogte van deze kosten. In 2018 zijn de kosten voor de CEA 160 en RJ 6 lager uitgekomen dan begroot, hetgeen een positief effect heeft op de totale kosten voor de bestuurlijke organisatie inclusief CEA en RJ.

Toekomst Accountancy	219	80	297
MCA	<u>360</u>	<u>360</u>	<u>360</u>
	<u>579</u>	<u>440</u>	<u>657</u>

Toekomst Accountancy bestaat uit de veranderagenda en visievorming (ontwikkeling vernieuwingsagenda). De kosten voor de ontwikkeling van de vernieuwingsagenda zijn 24 hoger uitgekomen dan begroot. Daarnaast zijn er 115 meer kosten gemaakt voor de veranderagenda dan begroot. Dit is het gevolg van hogere communicatiekosten en het eerder starten van de activiteiten die voor 2019 gepland stonden. Zo is er onder andere gestart met de cultuur en gedrag sessies in 2018 als onderdeel van de veranderagenda, die voor 2018 niet begroot waren. De Monitoring Commissie Accountancy (MCA) heeft in 2018 haar volledige budget van 360 conform begroting aangesproken.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Ledengroepen			
Ledengroep Openbaar Accountants	35	71	53
Ledengroep Intern en Overheidsaccountants	47	52	25
Ledengroep Accountants in business	255	309	125
	<u>337</u>	<u>432</u>	<u>203</u>

In totaal komen de kosten van de ledengroepen uit op 95 onder de begroting. Bij de ledengroep 'Accountants in business' is actief op de bureau- en redactiekosten bespaard. Daarnaast zijn er geen kosten voor overige evenementen gemaakt. Hiermee komt deze ledengroep 54 onder begroting. De ledengroep 'Openbaar Accountants' hebben een onderbesteding van 36 ten opzichte van de begroting en de ledengroep 'intern en overheidsaccountants' komen nagenoeg conform begroting uit. De toename bij de ledengroep 'accountants in business' ten opzichte van 2017 is het gevolg van de beëindiging van de samenwerking met de VRC in 2017, waardoor een deel van de kosten niet meer doorbelast kan worden. Hier was in de begroting 2018 rekening mee gehouden.

Dag van de Financial (voorheen NBA-VRC)

Kosten Jaarcongres en evenementen	115	145	106
Projecten en overige kosten	-	-	124
Bijdrage door VRC in mindering	-	-	-152
	<u>115</u>	<u>145</u>	<u>78</u>

Omdat in de prognose het aantal deelnemers aan de Dag van de Financial (jaarcongres) en de sponsoropbrengsten lager zouden uitkomen dan begroot, zijn de kosten in de voorbereiding daarop bijgesteld. Dit heeft ertoe geleid dat de kosten onder begroting zijn uitgekomen, geheel in lijn met de lagere opbrengsten van de Dag van de Financial. Hierdoor is het resultaat van dit evenement conform begroting uitgekomen. Door de beëindiging van de samenwerking met de VRC in 2017, is er geen bijdrage meer aan de evenementen vanuit de VRC. Hier was in de begroting 2018 reeds rekening mee gehouden.

Beroepsontwikkeling en Beleid

Projecten	42	65	30
NBA Young Profs	17	24	14
Commissies	33	45	28
	<u>92</u>	<u>134</u>	<u>72</u>

Bij beroepsontwikkeling en beleid is minder uitgegeven aan projecten dan begroot. De focus lag dit jaar op de voorbereiding van de projecten uit de vernieuwingsagenda. Bij de commissies zijn de betaalde vacatiegelden lager dan begroot doordat commissieleden minder declareren of afzien van declaratie. In totaal is er bij beroepsontwikkeling en beleid 42 minder uitgegeven dan begroot.

Regelgeving

Kosten vaktechniek	80	85	67
Klachtencommissie	39	53	42
Raad voor Geschillen	52	80	72
Commissies en werkgroepen	57	86	60
	<u>228</u>	<u>304</u>	<u>241</u>

Door het uitblijven van incidentenonderzoek en gebruik van kennis en kunde binnen de organisatie in plaats van externe inhuur zijn de kosten voor regelgeving 76 lager dan begroot.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Ledenservice en Communicatie			
Bijeenkomsten leden en ledenvergadering	542	415	590
Beroepsvoorlichting studenten	251	350	284
Voorlichting ondernemers	36	63	9
Publicaties/Ledenservice	163	155	148
Websites	35	55	45
	<u>1.027</u>	<u>1.038</u>	<u>1.076</u>

De totale kosten ledenservice en communicatie komen uit op 11 onder begroting. De kosten van bijeenkomsten leden (waaronder de Accountantsdag) en ledenvergadering zijn 127 hoger dan begroot. Deze overschrijding wordt voor 122 veroorzaakt door de hogere kosten voor de Accountantsdag. Dit is geheel in lijn met de 120 hogere opbrengsten van dit evenement als gevolg van het hoge aantal inschrijvingen en sponsoropbrengsten. Hiermee komt het resultaat van dit evenement geheel in lijn met de begroting uit op 48 ten opzichte van 50 begroot. Hoewel er in december een extra ALV is gehouden, zijn door actieve kostenbesparing, door onder meer de keuze voor een andere locatie, de kosten voor de twee ALV's slechts 9 boven begroting uitgekomen.

De in 2017 ingezette weg om bij de beroepsvoorlichting voor studenten, ambassadeurs in te zetten, heeft geleid tot 99 lagere kosten ten opzichte van de begroting. Daarnaast komen de kosten voor websites lager uit als gevolg van de in 2017 gedane investeringen in de vernieuwing van de websites.

Transitie NBA

Cultuur	197	-	-
Bedrijfsvoering	34	-	-
Structuur	75	-	-
	<u>306</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

In 2018 is de transitie NBA ingezet om de organisatie klaar te maken voor de toekomst. De drie sporen cultuur, bedrijfsvoering en structuur zijn gericht op het creëren van een beroepsorganisatie 3.0 waarmee uitvoering gegeven kan worden aan de vernieuwingsagenda. De verdere ontwikkeling van NBA 3.0 zal in 2019 onderdeel van de vernieuwingsagenda zijn. De transitie is in 2018 van start gegaan en was niet in de begroting van 2018 opgenomen.

Kenniscentrum NEMACC

Dotatie voorziening Kenniscentrum NEMACC	329	-	-
	<u>329</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Dit jaar is er een dotatie gedaan voor de voorziening Kenniscentrum NEMACC. De dotatie betreft 329 van de in 2012 aan NEMACC toegezegde gelden die nog niet besteed waren en daarmee in de periode 2012-2017 teruggevloeid zijn naar de bestemmingsreserve. Met deze dotatie komt het bedrag weer ter beschikking voor NEMACC. De kosten worden bij de resultaatbestemming gedekt vanuit de bestemmingsreserve die bij de voorbereiding van de fusie van NIVRA en NOvAA per 1 januari 2011 is gevormd uit het Surplus-vermogen van de NOvAA. Deze reserve staat ter beschikking van de AA's en wordt benut voor activiteiten ten behoeve van de mkb-accountant.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Doorberekening aan gelieerde organisaties			
Personeelskosten	839	886	1.109
Algemene en huisvestingskosten	388	361	473
	<u>1.227</u>	<u>1.247</u>	<u>1.582</u>
 Doorberekening aan projecten			
Personeelskosten	-	75	1
Doorberekende kosten	<u>1.227</u>	<u>1.322</u>	<u>1.583</u>

12 Financieel resultaat

Financiële baten	7	31	17
Financiële lasten	-	-1	-
	<u>7</u>	<u>30</u>	<u>17</u>

De rentetarieven zijn gedaald waardoor de rente-inkomsten lager zijn uitgekomen dan begroot.

D.6 Beloningen en voorzieningen functionarissen en bestuur

(alle bedragen zijn in hele euro's, tenzij anders vermeld)

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van de NBA is gericht op het aantrekken, motiveren en vasthouden van gekwalificeerde medewerkers die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de beroepsorganisatie. Het specifieke beloningsbeleid is gericht op de mediaan in de relevante beloningsmarkt. Voor directie- en MT-leden geldt in het algemeen de arbeidsmarkt van deskundige en ervaren managers. Bij het vaststellen van de beloningen wordt geanticipeerd op het toekomstige beloningsbeleid, met name het uitgangspunt zoals vastgelegd in het fusiedocument: de NBA houdt zich qua salariëring aan de WNT-norm.

De beloning van directieleden bestaat uit de volgende componenten:

1. (Vast) jaarsalaris inclusief vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en alle overige reguliere personeelsvoorzieningen;
2. Pensioenregeling, in overeenstemming met de regeling voor alle medewerkers gebaseerd op een middelloonregeling en excedentregeling tot 1 januari 2017 en daarna gebaseerd op een beschikbare premie-regeling;
3. Overige emolumenten, waaronder een onkostenvergoeding en reiskostenvergoeding of het gebruik van een leaseauto.

Het toekennen van bonussen is geen onderdeel van het beloningsbeleid. Wel kent de NBA een gratificatieregeling voor medewerkers op basis van buitengewone en incidentele prestaties. Zij kunnen een extra uitkering krijgen, in de regel niet meer dan € 1.500 netto.

WNT-informatie

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. Deze grens is de zogenaamde WNT-norm te weten € 189.000 (2017: € 181.000) en bestaat uit de onderdelen salaris, onkostenvergoeding en pensioenbijdrage werkgever. Voor de directieleden geldt de overgangsregeling als genoemd in de wet met een aangepast normbedrag. Zie het overzicht voor het individueel WNT maximum.

De bezoldiging van topfunctionarissen dient openbaar gemaakt te worden. In het overzicht is de specificatie opgenomen van de directieleden en de voorzitter van het Algemeen Bestuur.

Vergoedingen

Bestuursleden komen in aanmerking voor een vaste vergoeding. Over 2018 bedroegen deze vergoedingen voor het Algemeen Bestuur € 200.866 in totaal. De vaste vergoedingen bedragen: voor de voorzitter € 72.100, de vice-voorzitter € 36.050 en de overige leden van het bestuur per lid € 8.650. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum van € 189.000 hebben ontvangen. Dit is een gevolg van de handhaving van rechten van voor de fusie per 1 januari 2013. De bezoldiging is opgesplitst in een pensioengevend salaris conform de NBA salarissystematiek en een vaste toeslag. Deze functionarissen vervulden gedurende 2018 hun functie evenals in 2017 en de bezoldiging voor deze functionarissen bedroeg in 2018 (respectievelijk 2017): hoofd opleidingen (1fte, uit dienst per 1 november 2018) € 409.987¹ (2017 € 194.904²) waarvan betaalbaar op termijn € 12.319 (2017 € 14.026), hoofd beroep en beleid (1fte) € 212.924³ (2017 € 212.407⁴) waarvan betaalbaar op termijn € 15.055 (2017 € 14.108) en manager international relations (1fte) € 221.449⁵ (2017 € 215.463⁶) waarvan betaalbaar op termijn € 15.022 (2017 € 14.079). Op basis van de huidige afspraken verwachten we dat de bezoldiging van deze functionarissen binnen 5 jaar onder de WNT-norm zal uitkomen.

De beloning voor de algemeen directeur en de directeur van de NBA wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

1 Inbegrepen is een bedrag uitbetaald in 2018 ter hoogte van € 43.622 betreffende vakantiedagen voorgaande jaren. In 2018 is tevens een beëindigingsvergoeding ter hoogte van € 200.000 uitbetaald.

2 Inbegrepen is een bedrag uitbetaald in 2017 ter hoogte van € 5.114 betreffende vakantiedagen voorgaande jaren. In 2017 is tevens een jubileum uitvoering ten bedrage van € 11.784 uitbetaald.

3 Inbegrepen is een bedrag uitbetaald in 2018 ter hoogte van € 3.423 betreffende vakantiedagen voorgaande jaren.

4 Inbegrepen is een bedrag uitbetaald in 2017 ter hoogte van € 4.858 betreffende vakantiedagen voorgaande jaren.

5 Inbegrepen is een bedrag uitbetaald in 2018 ter hoogte van € 9.735 betreffende vakantiedagen voorgaande jaren.

6 Inbegrepen is een bedrag uitbetaald in 2017 ter hoogte van € 3.979 betreffende vakantiedagen voorgaande jaren.

Hieronder treft u een overzicht van de beloningen conform RJ 271.7 en de WNT:

Bedragen x € 1	A.M. van Arkel	H.G. Mannak	B.J.G. Wammes	P.J.A.M. Jongstra	M.J. van der Vegte
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Algemeen Directeur	Directeur	Voorzitter Alg. Bestuur	Voorzitter Alg. Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/1	15/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 17/6	18/6 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	0,6	0,6
Dienstbetrekking	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkosten- vergoedingen	17.446	238.552	214.362	27.829	32.276
Beloningen betaalbaar op termijn	1.336	0	24.093	0	0
Subtotaal	18.781	238.552	238.455	27.829	32.276
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	19.104	256.850	239.554	51.975	96.255
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging 2018	18.781	238.552	238.455	27.829	32.276
Gegevens 2017					
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	n.v.t.	1,0	0,6	n.v.t.
Dienstbetrekking	Ja	n.v.t.	Ja	Nee	n.v.t.
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkosten- vergoedingen	207.438	n.v.t.	211.584	59.587	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	14.678	n.v.t.	23.296	0	n.v.t.
Subtotaal	222.116	n.v.t.	234.880	59.587	n.v.t.
Individueel WNT maximum	226.384	n.v.t.	236.713	108.600	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0	n.v.t.	0	0	n.v.t.
Totale bezoldiging 2017	222.116¹	n.v.t.	234.880²	59.587³	n.v.t.
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband					
Ontslaguitering					
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	40.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel toepasselijk maximum	75.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	40.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

1 Het vergelijkende cijfer "Totale bezoldiging 2017" is € 222.116, in tegenstelling tot € 219.930 als gerapporteerd in de jaarrekening 2017. Het verschil wordt veroorzaakt door een nabetaling van een belaste autovergoeding van € 746 welke aan voorgaand jaar toegerekend had moeten worden en een onkostenvergoeding van € 1.440 welke niet in 2017 werd meegerekend.

2 Het vergelijkende cijfer "Totale bezoldiging 2017" is € 234.880, in tegenstelling tot € 233.440 als gerapporteerd in de jaarrekening 2017. Het verschil wordt veroorzaakt door een onkostenvergoeding van € 1.440 welke niet in 2017 werd meegerekend.

3 Het vergelijkende cijfer "Totale bezoldiging 2017" is € 59.587, in tegenstelling tot € 72.100 als gerapporteerd in de jaarrekening 2017. Het verschil wordt veroorzaakt door het bedrag aan BTW die ten onrechte in de beloning was meegerekend.

III. OVERIGE GEGEVENS

Overige gegevens

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

A Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat over het boekjaar 2018 van de NBA volgens de staat van baten en lasten bedraagt -659. Gevraagd wordt de goedkeuring van de ledenvergadering om dit resultaat voor 330 ten laste van de Algemene reserve en voor 329 ten laste van de Bestemmingsreserve te brengen.

B Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

A Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winst-streven en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 278.000 (2017: EUR 285.000). De materialiteit is gebaseerd op 1% van de baten.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de financiële commissie overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 8.300 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de directie en de financiële commissie gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekening-controle als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Volledige verantwoording van de contributiebaten

Beschrijving van het kernpunt: De contributiebaten zijn een significant onderdeel van de staat van baten en lasten van de NBA. Het risico bestaat dat de contributiebaten te laag worden weergegeven. De volledigheid van de verantwoording van de contributiebaten is daarom voor ons een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden: Wij hebben de belangrijkste door de NBA geïmplementeerde interne beheersingsmaatregelen die de volledigheid van de verantwoording van de contributiebaten beogen te waarborgen, in opzet en bestaan beoordeeld en geëvalueerd. Dit betreft onder meer de controletechnische functiescheiding tussen de ledenadministratie en de financiële administratie, de procedures rondom de in- en uitschrijvingen van de leden en procedure rondom de wijziging van ledengroep gedurende het jaar. Van de interne beheersingsmaatregelen die wij relevant achten voor onze controle, hebben wij de werking vastgesteld.

Daarnaast hebben wij de aansluiting van het standenregister op de financiële administratie vastgesteld en de gehanteerde contributies per ledengroep aangesloten op de Contributieverordening 2018. Tevens hebben wij de afgrenzing van de contributies gecontroleerd.

Onze controle heeft niet geleid tot materiële bevindingen.

Volledige verantwoording van de baten uit NBA Opleidingen

Beschrijving van het kernpunt: De baten van NBA Opleidingen zijn een significant onderdeel van de staat van baten en lasten van de NBA. Het risico bestaat dat de baten van NBA Opleidingen te laag worden weergegeven. De volledigheid van de verantwoording van de baten van NBA Opleidingen is daarom voor ons een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden: Wij hebben de belangrijkste door de NBA geïmplementeerde interne beheersingsmaatregelen die de volledigheid van de verantwoording van de baten uit NBA Opleidingen beogen te waarborgen, in opzet en bestaan beoordeeld en geëvalueerd. Dit betreft onder meer de controletechnische functiescheiding tussen de cursusadministratie en de financiële administratie, de procedures rondom de inschrijving van deelnemers en de controle op de facturatie aan de hand van de presentielijsten.

Wij hebben de controle op de volledigheid van de baten uit NBA Opleidingen voornamelijk gegevensgericht uitgevoerd. De belangrijkste uitgevoerde werkzaamheden betroffen de aansluiting van de gepubliceerde cursussen op de cursus-

administratie, de aansluiting van de facturatie met de presentielijsten en de controle van de gefactureerde bedragen met de vastgestelde cursusprijzen voor leden en niet-leden. Tevens hebben wij de afgrenzing van de baten uit NBA Opleidingen gecontroleerd.

Onze controle heeft niet geleid tot materiële bevindingen.

Juistheid personeelskosten en inhuur van derden

Beschrijving van het kernpunt: De belangrijkste kostenposten van de NBA betreffen de personeelskosten en de inhuur van derden. Het risico bestaat dat personeelskosten en de kosten van inhuur van derden niet juist worden weergegeven. De juistheid van de personeelskosten en de kosten van inhuur van derden zijn daarom voor ons een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden:

Wij hebben de belangrijkste door de NBA geïmplementeerde interne beheersingsmaatregelen die de juistheid van de verantwoording van de personeelskosten en de kosten van inhuur van derden beogen te waarborgen, in opzet en bestaan beoordeeld en geëvalueerd. Dit betreft onder meer de controletechnische functiescheiding tussen de personeelsadministratie, de salarisadministratie en de financiële administratie, de procedures rondom het in- en uitdienst treden van personeelsleden, de procedures rondom de autorisatie van salarisverhogingen, het offerte- en autorisatietraject voor de kosten van inhuur van derden en de procedure rondom de betalingen.

Van de interne beheersingsmaatregelen die wij relevant achten voor onze controle, hebben wij de werking vastgesteld. Daarnaast hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd waaronder de aansluiting van de salarisadministratie op de financiële administratie, cijferanalyses ten opzichte van de begroting en ten opzichte van voorgaand jaar en deelwaarnemingen op de juistheid van de verantwoorde kosten in overeenstemming met de geldende Verordeningen, de contracten, overige afspraken en facturen.

Onze controle heeft niet geleid tot materiële bevindingen.

Juistheid van de transitiekosten en incidentele personeelskosten

Beschrijving van het kernpunt: In het boekjaar 2018 zijn er transitiekosten verantwoord met betrekking tot de transitie van de organisatie als gevolg van de Vernieuwingsagenda. De transitie heeft ook geleid tot incidentele personeelskosten. Deze kosten waren niet in de goedgekeurde begroting opgenomen. De juistheid van deze kosten is daarom voor ons een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden:

Naast de reguliere systeemgerichte en gegevensgerichte werkzaamheden met betrekking tot de kosten hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht op de in 2018 verantwoorde transitiekosten en de daaruit voortvloeiende incidentele personeelskosten. Wij hebben hierbij vastgesteld of de gemaakte kosten aansluiten bij de gedefinieerde deelprojecten en of er aan de incidentele personeelskosten adequate documentatie ten grondslag ligt.

Onze controle heeft niet geleid tot materiële bevindingen.

Benoeming

Wij zijn door de algemene ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants op 19 juni 2017 benoemd tot accountant van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants voor de controle van het boekjaar 2018. De externe accountant is tevens tijdens deze algemene ledenvergadering in persoon benoemd.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- het (bestuurs)verslag (onderdeel A tot en met E);
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De financiële commissie is namens het bestuur verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de directie en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 7 mei 2019

RSM Netherlands Accountants N.V.
w.g. drs. W.J.O. Castricum RA

C Samenstelling bestuur en directie per 31 december 2018

Bestuur NBA		Datum van aftreden
de heer M.J. van der Vegte RA	voorzitter	ALV december 2021
mevrouw D.M. Clement AA RA	plv. voorzitter	ALV juni 2019
de heer drs. J.W. Stoker RA	plv. voorzitter titulair	ALV juni 2020
de heer M.F. Buijs RA		1 januari 2019
de heer J.B.M. van Hoeven RA		ALV juni 2020
de heer drs. M.A. Hogeboom RA		1 januari 2019
mevrouw T. Mulder AA RB		1 juni 2019
de heer R.C.A. van Rijswijk RA		ALV juni 2020
de heer R.J. Smit AA		1 januari 2019
de heer drs. E.F. Spiegel CMA RA		1 januari 2019
mevrouw drs. E.M.W.H. van der Vleuten RA		ALV juni 2022
de heer J. Wietsma AA		ALV juni 2021
mevrouw drs. M.L. van der Zijde RA		1 januari 2019
<i>Financiële Commissie (bestuur)</i>		
mevrouw D.M. Clement AA RA	voorzitter	
de heer R.J. Smit AA		
de heer drs. J.W. Stoker RA		
<i>Dagelijks Bestuur en Benoemingscommissie</i>		
de heer M.J. van der Vegte RA	voorzitter	
mevrouw D.M. Clement AA RA		
de heer drs. J.W. Stoker RA		
<i>Directie bureau NBA</i>		
de heer H.G. Mannak	algemeen directeur	
de heer drs. B.J.G. Wammes	directeur	

IV. HERZIENE BEGROTING 2019

IV | Herziene begroting 2019

(alle bedragen zijn in € 1.000)

Op basis van de structuur 2018

	Realisatie 2018	Herziene Begroting 2019
Visievorming	-74	-
In het publiek belang en de veranderagenda	-505	-210
Beleidsvorming	-2.772	-2.720
Regelgeving	-1.594	-1.765
Kennis en ontwikkeling		
- Educatie en praktijkopleidingen	144	-29
- NBA Opleidingen	636	691
- Ledenservice	-649	-666
- Evenementen	-433	-498
Toezicht en toetsing	-16	168
Ledengroepen	-967	-1.106
Totaal kernactiviteiten	-6.230	-6.135
NBA-organisatie		
- Bestuur en directie	-1.824	-1.583
- Communicatie	-1.386	-1.534
- Bedrijfsvoering	-6.845	-6.417
Totaal NBA-organisatie	-10.055	-9.534
Contributies	17.464	17.836
Operationeel resultaat	1.179	2.167
Kosten CEA en RJ	-839	-948
Financieel resultaat	7	5
Resultaat (excl. Bijz. personeelskosten en Transitie)	347	1.224
Bijzondere Personeelskosten	-371	-47
Transitie NBA	-306	-
Vernieuwingsagenda	-	-1.500
Resultaat(incl.Transitie)	-330	-323
Kenniscentrum NEMACC	-329	-
Resultaat(incl.NEMACC)	-659	-323

Op basis van de structuur 2019

	Realisatie 2018	Herziene Begroting 2019
Beroep en Maatschappij	-3.637	-3.568
Kwaliteit	-2.217	-2.065
Lerend beroep	780	662
Totaal kernactiviteiten	-5.074	-4.971
Bestuur en directie	-1.898	-1.583
Communicatie	-2.468	-2.698
Bedrijfsvoering	-6.838	-6.412
NBA-organisatie	-11.204	-10.693
Maatschappelijke relevantie	-	-165
Kwaliteit	-	-320
Vernieuwende kracht	-	-120
Lerend beroep	-	-195
Sterk merk	-	-500
NBA 3.0	-	-200
Projecten vernieuwingsagenda	-	-1.500
Contributies	17.464	17.836
Operationeel resultaat	1.186	672
Kosten CEA en RJ	-839	-948
Resultaat (excl. Bijz. personeelskosten en Transitie)	347	-276
Bijzondere Personeelskosten	-371	-47
Transitie NBA	-306	-
Resultaat(incl.Transitie)	-330	-323
Kenniscentrum NEMACC	-329	-
Resultaat(incl.NEMACC)	-659	-323

V. TOELICHTING OP BEGROTING 2019

V | Toelichting op de begroting 2019

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

De in de Algemene Ledenvergadering van juni 2018 goedgekeurde voorlopige begroting voor 2019 toonde een tekort van 323 als netto resultaat. Als gevolg van de uitvoering van de vernieuwingsagenda (zie toelichting financieel) en de ingezette transitie (zie toelichting structuur) hebben we een herziene begroting 2019 opgesteld die recht doet aan deze ontwikkelingen. Het gebudgetteerde netto resultaat blijft ongewijzigd.

A1 Toelichting financieel

Om de projecten uit de vernieuwingsagenda vanuit de begroting 2019 te financieren, heeft de NBA in 2018 een besparingsoperatie gestart. Met behulp van de besparingen en verwachte toename in de opbrengsten, kan het eerder gebudgetteerde tekort van 323 als netto resultaat gehandhaafd worden.

Ten aanzien van de begroting 2019 is de 1.500 voor de vernieuwingsagenda als volgt beschikbaar gemaakt:

- Besparing van 671 op de kernactiviteiten
- Besparing van 718 op de NBA organisatie
- Toename van 135 aan contributies
- Toename van 24 aan kosten voor CEA, RJ en bijzondere personeelskosten

De herziene begroting voor 2019 is voorts opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

- Contributieverhoging van 2,3% op basis van de geharmoniseerde consumenten-prijsindex alle huishoudens (hcpi) voor 2019 als gepubliceerd in de korte termijnraming door het Centraal Plan Bureau (CPB) in maart 2018.
- Kostenstijging variërend tussen de 1,5% en 2,6% als gevolg van indexering salarissen en kosten leveranciers.
- De invulling van openstaande vacatures in de loop van 2019.
- Beëindiging van de activiteiten van de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) in de loop van 2019.
- Een lichte daling van het aantal actieve trainees bij educatie en praktijkopleidingen.
- Start van de omzetting naar de nieuwe PE regeling bij regelgeving.
- Omzetverbetering voor NBA opleidingen.
- Verhuur van de bovenste verdieping van het pand in de loop van 2019.
- Een stijging van de kosten voor CEA en RJ.
- Het netto resultaat past binnen het financieringskader van het meerjarenbeleid zonder aantasting van het weerstandsvermogen (vastgesteld op € 6 mln tijdens de fusie).
- Er is voldoende ruimte voor de vanuit de vernieuwingsagenda voorgenomen investering van maximaal 2 mln in de periode 2019-2022. Deze investering zal aangewend worden voor extra inspanningen op het gebied van innovatie en het opzetten van een data-gedreven organisatie (out-of-pocket, project-fte en IT-investeringen). Deze uitgaven zijn niet in de herziene begroting 2019 opgenomen. Voor deze uitgaven is de algemene reserve beschikbaar gesteld, hetgeen resulteert in een overeenkomstig tekort op de begroting met instandhouding van het weerstandsvermogen.

A2 Toelichting structuur

De herziene begroting wordt op basis van twee structuren gepresenteerd. De eerste, op basis van de structuur zoals we deze in 2018 kende. Daarnaast is de begroting ook weergegeven in de nieuwe organisatiestructuur, die per 1 januari 2019 als gevolg van de ingezette transitie van kracht is.

Voor de opstelling op basis van de nieuwe structuur is de toewijzing van personeelskosten op basis van de nieuwe organisatorische inrichting. De ter vergelijking opgenomen realisatie 2018 is op dezelfde wijze herverdeeld. Daarnaast zijn de projecten vernieuwingsagenda als onderdeel van het operationele resultaat gepresenteerd.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Antonio Vivaldistraat 2 - 8
1083 HP Amsterdam
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

T 020 301 03 01
E nba@nba.nl
I www.nba.nl